

Grane kommune
Midt i blinken

ØKONOMIPLAN 2020- 2023
MED HANDLINGSPROGRAM
BUDSJETT 2020

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
1.1	Innledende kommentarer budsjett 2020	4
1.2	Visjon	6
2	Generelt om økonomiplanen.....	6
2.1	Kommunelovens bestemmelser	6
3	Rammebetingelser	7
3.1	Befolkningsutvikling og prognoser	7
3.2	Statsbudsjettet 2020	12
3.2.1	Makroøkonomisk styring av kommunesektoren.....	12
3.2.2	Maksimalskattørene og kommunesektorens skatteinntekter	13
3.3	<i>Kommunene i Nordland</i>	14
3.3.1	<i>Vekst i frie inntekter fra 2019 til 2020</i>	14
3.3.2	<i>Finansielle indikatorer</i>	14
4	Felles inntekter og finans	14
4.1	Skatter – Rammetilskudd - Konesjonskraft.....	14
4.1.1	Skatter	15
4.1.2	Rammetilskudd	15
4.1.3	Konesjonskraft.....	16
4.2	Lånekostnader	16
4.3	Utlån.....	17
4.3.1	Næringslån.....	17
4.4	Avskrivninger	18
5	Hovedoversikter	19
5.1.1	Økonomisk oversikt drift.....	19
5.1.2	Budsjettskjema 1A drift	20
5.1.3	Anskaffelse og anvendelse av midler.....	21
6	Tjenesteområder	22
6.1	Budsjett resultatenheter	22
6.2	Ressursbruk/ oversikt ansatte.....	23
6.2.1	Sykefravær og sykefraværsutvikling:	23
6.2.2	Vikarbruk	24
6.2.3	Kompetanseutvikling	24
6.2.4	Rekruttering.....	24

6.2.5	Seniorer.....	25
6.3	Ansvar 0. Politisk/ tilskudd	25
6.3.1	Økonomisk ramme	26
6.3.2	Budsjett 2020 Politiske styringsorganer	26
6.3.3	Tilskudd og kontingenter	26
6.3.4	Kirken	27
6.4	Ansvar 1. Sentraladministrasjon	27
6.4.1	Økonomisk ramme	27
6.4.2	Budsjett 2020 Sentraladministrasjon.....	27
6.5	Ansvar 2. Oppvekst- og kultur.....	28
6.5.1	Økonomisk ramme	28
6.5.2	Budsjett 2020 Oppvekst og kultur	28
6.6	Ansvar 4. Teknisk og næring	30
6.6.1	Økonomisk ramme	30
6.6.2	Budsjett 2020 Teknisk- næring	31
6.7	Ansvar 5. Helse og omsorg.....	33
6.7.1	Økonomisk ramme	34
6.7.2	Budsjett 2020 Helse- og omsorg.....	34
6.8	Ansvar 6. NAV	36
6.8.1	Økonomisk ramme (ansvar 6000-6399)	36
6.8.2	Budsjett 2020 NAV	36
6.8.3	Budsjett flyktningetjeneste	37
7	Investeringer	38
7.1	Investering 2020- 2023	38
7.2	Investeringsplan 2020-2023.....	39
7.3	Økonomisk oversikt investering	42
7.4	Budsjettskjema 2A investering.....	42
7.5	Låneopptak	43
8	Vedlegg.....	44
8.1	Betalingsregulativ.....	44

1 Innledning

1.1 Innledende kommentarer budsjett 2020

Årsbudsjett 2020, økonomiplan 2020-2023. Rådmannen legger med dette frem årsbudsjett for 2020/økonomiplan for 2020 til 2023.

Investeringsplanen er ekspansiv for denne perioden. I all hovedsak skyldes det ferdigstilling av nytt helsetun i første periode av økonomiplanen. Det medfører at driftsbudsjettet er relativt stramt for 2020.

Samlet sett mener rådmannen at Grane kommune har mange positive utviklingstrekk. Innbyggertallet har de to siste årene vært i vekst. Det har kommet noen spennende næringsetableringer i kommunen vår.

I KS sitt kommunebarometer for 2018 havnet Grane på plass nr. 36. Det er et utrolig sterkt resultat. Det betyr at det er gjort en god jobb når det gjelder økonomistyring og av våre ansatte som produserer tjenester.

Selv om mye er bra, finner rådmannen likevel grunn til å trekke fram det som, vurderer som tre store utfordringer for Grane kommune:

1. Investeringsplanene slik de ligger vil belaste driftsbudsjettet for Grane kommune månedlig i årene fremover. Her vil rådmannen spesielt trekke frem de største tiltakene i økonomiplanen i 20-23. Investeringer i vann og avløp, Grane kirke og ny brannstasjon. For å realisere disse prosjektene, vil det medføre ytterligere behov for kutt og/ eller økning i inntektene til kommunen.

2. Antall innbyggere: Selv om Grane kommune har hatt vekst i innbyggertallet, er det litt tidlig å si at det er en trend. Inntektssystemet er bygd opp slik at det er antall innbyggere som gir best utslag. Slik situasjonen er i dag, skal ikke Grane kommune bosette flyktninger i løpet av økonomiplanperioden. Det er usikkert på hvor mange som blir igjen i kommunen når de har avsluttet introduksjonsprogrammet. Grane kommune på jobbe kontinuerlig og målrettet for å stabilisere/øke innbyggertallet. Kommuneplanens samfunnsdel vil i så måte være et særdeles viktig styringsverktøy i med denne jobben.

3. Grane kommune har hatt ei kostnadsøkning særlig på pleie og omsorg. Med sterk vekst i de eldre aldersgruppene framover, er det særs viktig at en politisk og administrativt planlegg for ei god, men også kostnadsbevisst eldreomsorg. Nytt Helsetun gir oss noen gode muligheter. Begrep som «hverdagsrehabilitering», «hjemmebaserte tjenester», «omsorgstrappen» og «velferdsteknologi» vil det være særlig viktige å fylle med konkret innhold når vi skal ta i bruk nytt Helsetun.

Summen av utfordringsbildet presentert i det tre punktene over og andre forhold presentert lenger nede i teksten, gjør at kommunestyret må se på hvordan en velger mellom effektive og krevende kostnadsreducerende tiltak og/eller at kommunestyret framover budsjetterer med høyere inntekter. Summen av utfordringsbildet gjør at det tidlig i 2021 enten må planlegge effektive kostnadsreducerende tiltak for at de skal ha

virkning for 2022, alternativt at man i økonomiplanarbeidet for 2021-2024 budsjetterer med høyere inntekter, da underforstått at eiendomsskatten økes...»

Følgende utviklingstrekk har også gjort seg gjeldende i 2019:

- Investeringsbehov og -nivå er økt
- Det har kommet behov for nye driftssatsinger på grunn av statlige krav
- Bortfall av estimerte inntekter pga. nedtrapping av skattegrunnlag av næringseiendommer og økt bruk av redusert foreldrebetaling i barnehagen
- Et økt behov for flere digitale løsninger i tjenesteproduksjonen.
- Økonomiske utfordringer innen pleie og omsorg og habilitering

Nå er det nødvendig å gjøre viktige veivalg slik at kommunen har ei sunn drift også framover. Det betyr å holde nede drift og investeringer. For 2020 tilrår rådmannen å øke kommunale avgifter og betalingssatser. Trass i denne økningen i inntektene, er det lagt opp til et netto driftsresultat på 1,48 % i 2020. Dette innebærer et betydelig lavere budsjettert netto driftsresultat enn de senere årene. KS og KMD tilrår til 1,75 % i netto driftsresultat av driftsinntektene.

Øyvind Toft
Rådmann

1.2 Visjon

Grane kommune midt i blinken

Uavhengig av budsjettstatus, er Grane fortsatt midt i blinken! Mellom hav og innland, midt mellom nasjonalparker og kommunikasjonsknutepunkt. Og det skal fortsatt være et blinkskudd å finne seg arbeid og bolig her.

Visjonen vår: Der mennesker og elver møtes skapes trivsel og muligheter, er en levende visjon som vi vil utvikle i 2020 og i hele økonomiplanperioden.

Grane kommunestyre vedtar at følgende setningsfelt blir styrende for prioritering av kommunenes planarbeidelse 2020-2023:

- a. *Arbeidsplasser og kompetanse*
- b. *Bolyst og inkludering*
- c. *Nordlands beste folkehelsekommune*
- d. *Kommunen som tjenesteyter og arbeidsplass*

Avdelingens arbeid med kommunens visjon og mål.

Det er ikke avsatt særskilte midler for at avdelingens skal arbeide med folkehelse/helsefremmende arbeidsplass og kommunens mål og visjon. Denne type arbeid som skal være en del av kommunens daglige drift i helt ordinære oppgaver innenfor driftsbudsjettet.

For eksempel at:

- barnehagen fortsatt drifter fleksibelt og brukertilpasset for både foreldrenes arbeids- og pendlertid og næringslivets behov.
- vi utføre tiltak som bidrar til bolyst og trygghet
- vi skaper gode sosiale arenaer, integrere nyansatte og nye innbyggere, avholde sosiale happeninger, legge til rette for treningstilbud og rikt friluftsliv.
- vi leverer trygt godt vann og hindrer forurensning

Både ansatte, innbyggere og besøkende skal få et positivt inntrykk av Grane kommune.

Hver og en ansatt i Grane kommune kan bidra til dette uten at det avsettes egne midler.

2 Generelt om økonomiplanen

2.1 Kommunelovens bestemmelser

Økonomiplanen utarbeides etter § 44 i kommuneloven, mens kravene til årsbudsjettet fremgår av §§ 45 og 46 i samme lov.

Kommunestyret vedtar økonomiplan med handlingsprogram og årsbudsjett for 2020.

Kommuneloven stiller følgende krav til dokumentet:

1. Kommunestyret skal årlig vedta en rullerende økonomiplan

2. Økonomiplanen skal omfatte de 4 neste budsjettår
3. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Planen skal være satt opp på en oversiktlig måte.
4. I økonomiplanen skal det for hvert enkelt år anvises dekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp, jfr. 46, nr. 6.
5. Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens virksomhet, skal integreres i økonomiplanleggingen og bruken av midler innarbeides i planen.
6. Kommunestyret vedtar selv økonomiplanen og endringer i denne. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet.
7. Innstillingen til økonomiplan, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Økonomiplanen danner grunnlaget for all planlegging i kommunen. Dette betyr at de hovedpremisser som ligger til grunn i økonomiplanen ikke kan fravikes i andre planer uten at konsekvensene er vurdert i økonomiplansammenheng.

Planen er primært et styringsredskap for kommunen. Den skal hjelpe kommunens ledelse til å få en oversikt over den økonomiske handlefriheten, samt til å foreta prioriteringer av ressursbruken på ulike formål innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse.

Økonomiplanen er regnet ut med utgangspunkt i forventet lønns- og prisnivå i 2020. Rådmannen utarbeider et samordnet og balansert utkast til økonomiplan på rammenivå som legges fram for formannskapet. Formannskapet foretar innstilling i saken overfor kommunestyret.

Arbeidsmiljøutvalgets, uttalelse fra råd for eldre og funksjonshemmede og andres uttalelse følger med til kommunestyret. Etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak på rammenivå, lager administrasjonen i samsvar med kommunens økonomireglement det detaljerte budsjettet.

3 Rammebetingelser

3.1 Befolkningsutvikling og prognoser

Prognosene tilsier at innbyggertallet skal gå nedover de neste årene (prognose SSB). Likevel positiv befolkningsutvikling for Grane kommune.

Antall innbyggere pr. 01.07.2018 var 1490. Innbyggertall pr. 01.07.2019 er 1504.

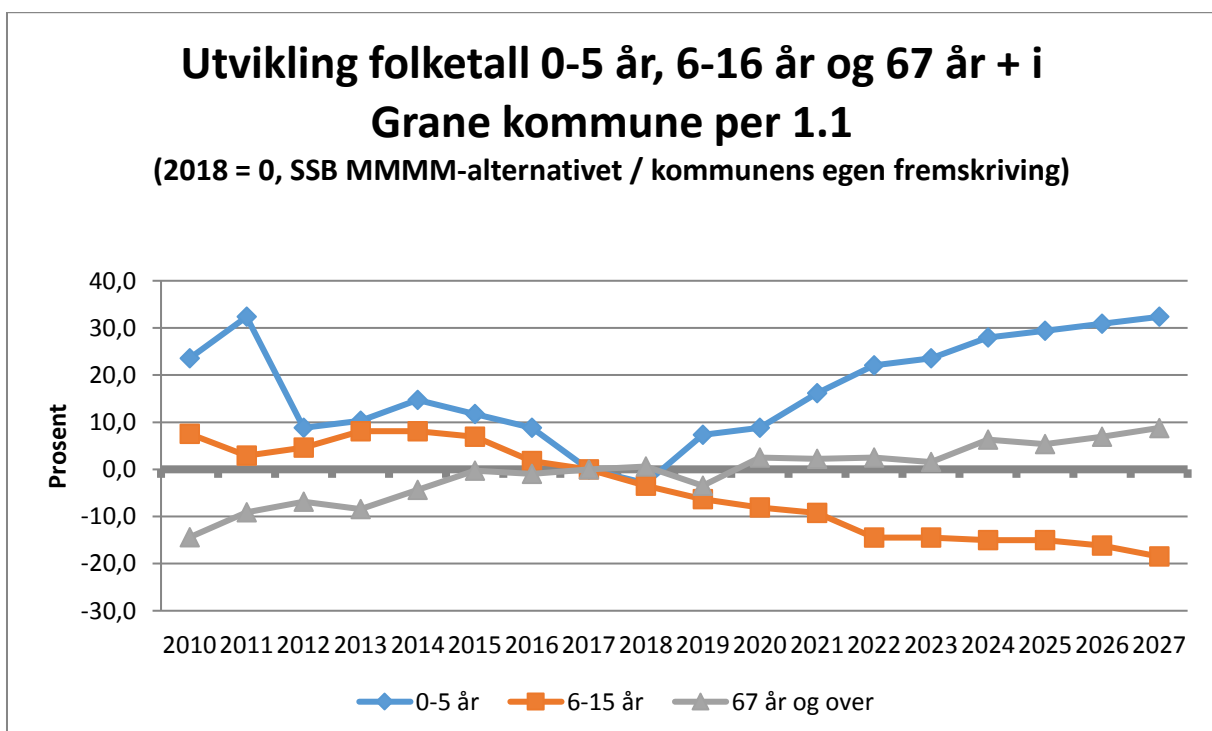
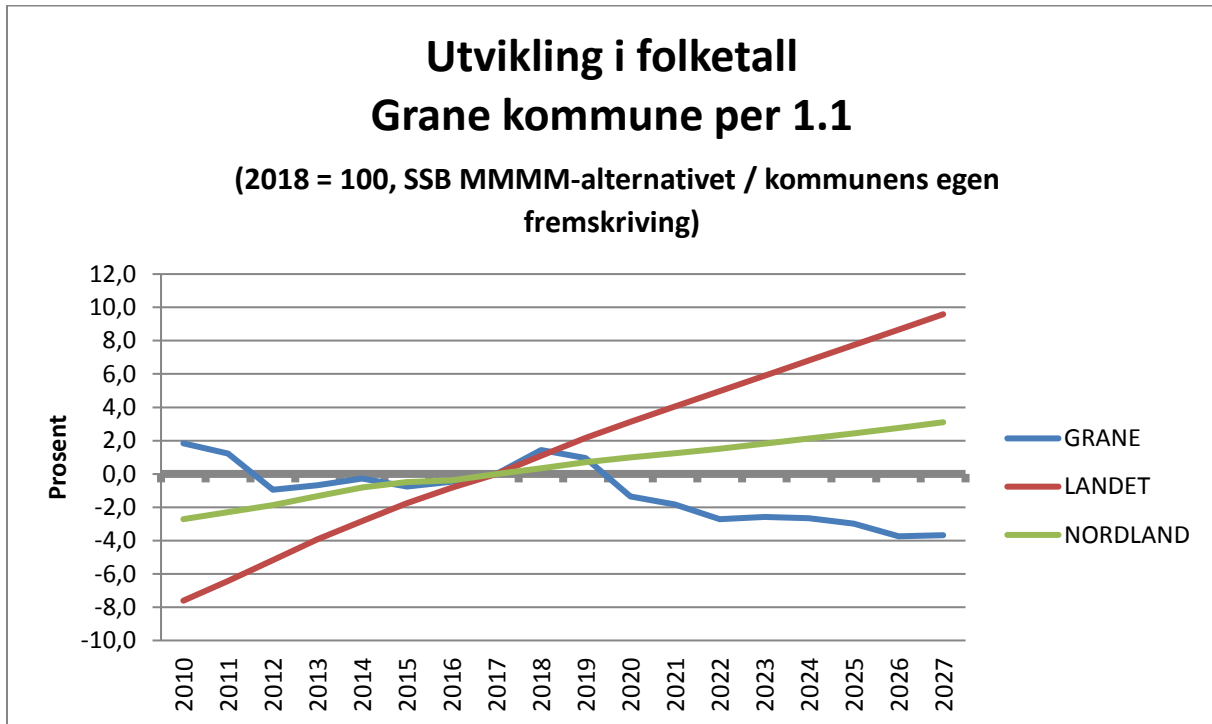
En økning på 14 personer siste år.

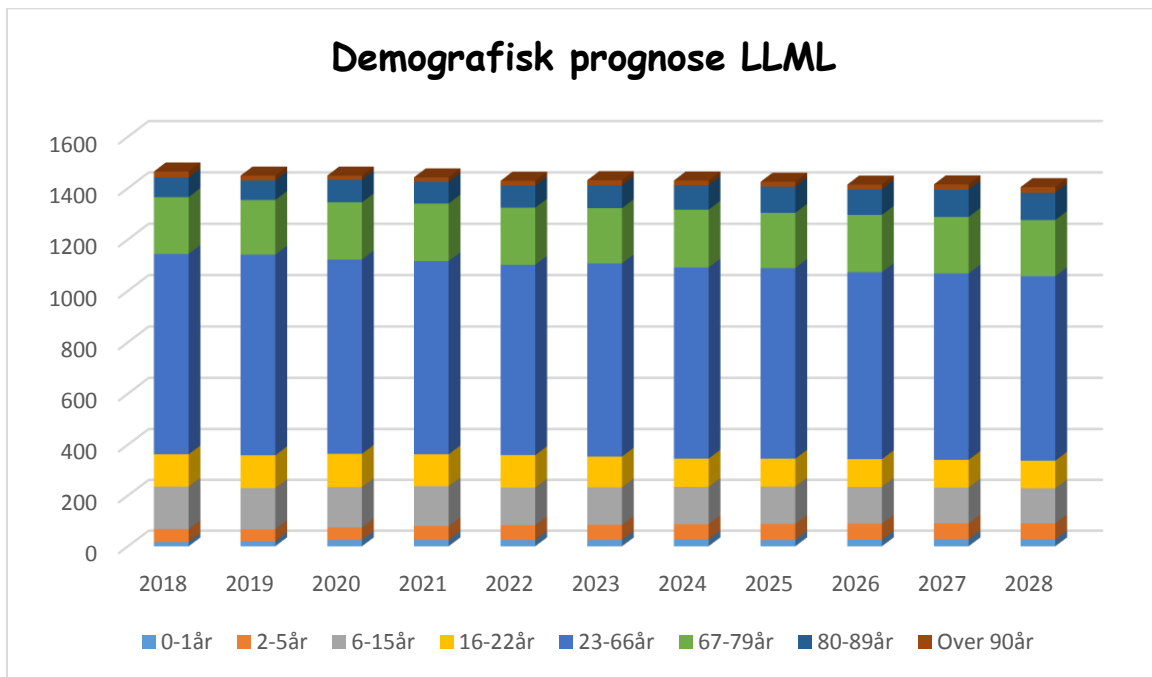
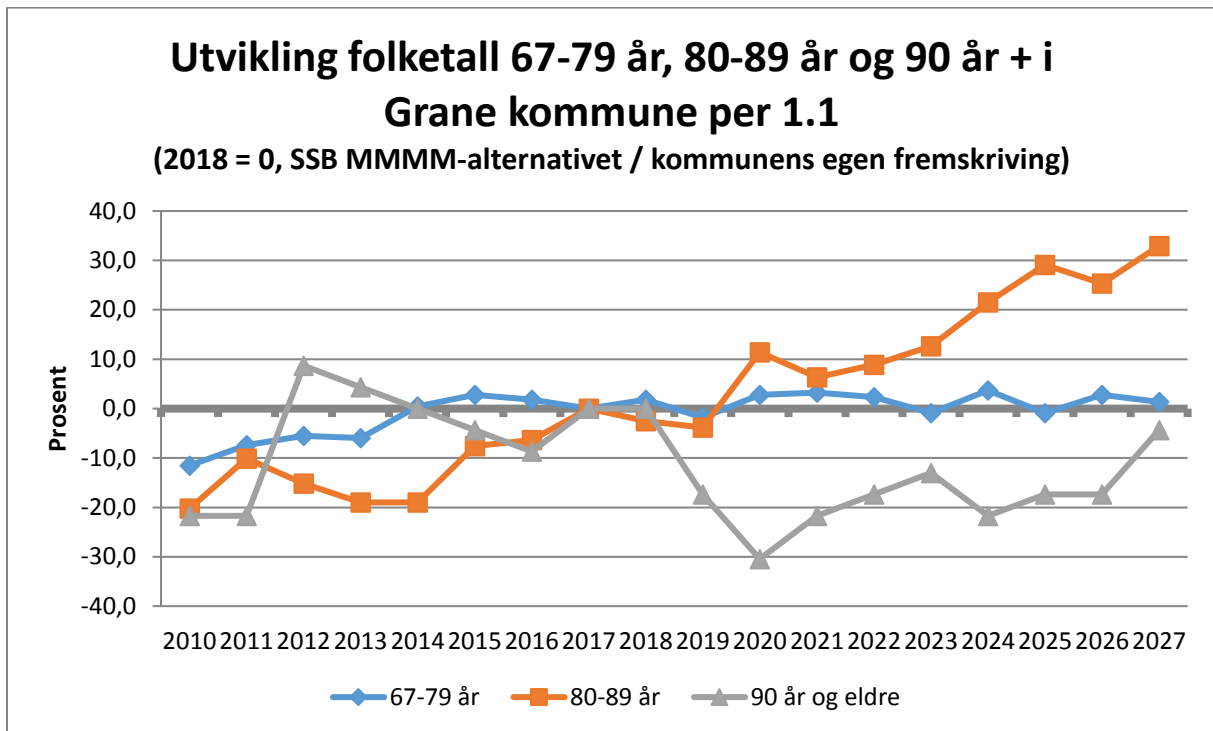
For at vi skal kunne snu en negativ utvikling må vi sette inn tiltak som hindrer fraflytting og som gjør at vi får økt tilflytting.

Synkende utvikling på innbyggertall vil gi mindre rammer til kommunen.

Befolkning og demografi

Prognoser på antall innbyggere fordelt 2010-2027 i henhold til ulike aldersgrupper:

Prognosen framover indikerer følgende:

- LLML-prognosen(LLML betyr lav nasjonal vekst-prognose) indikerer en reduksjon i folketallet på ca.100 personer fram til 2028.
- Aldersgruppen 0-5 år ser ut til å stabilisere seg i denne perioden, men en antatt nedgang på om lag 30 personer i aldersgruppen 6-15 år.
- Det ser også ut til at aldersgruppen 16-22 år og 23-66 år vil få en nedgang på henholdsvis 23 og 85 personer fram mot 2028.
- En antatt økning på rundt 20 personer i aldersgruppen 80-89.

Befolkningsframskriving for Grane kommune viser en reduksjon av innbyggertallet frem til 2029. Det er hovedsakelig de yngre aldersgruppene som går ned, mens gruppen 65 – 79 og 80 + øker. Det kritiske er nedgang i grupper som gir skatteinntekter, samt at områdene for helse og omsorg får økt antall brukere.

Folkehelseinstituttets begrunnelse for valg av indikator:

Befolkningsframskrivninger kan tjene mange formål og fungere som et nyttig instrument for planlegging i kommunene. Høy levealder betyr at folk er ved god helse og at vi har gode velferdsordninger, men flere eldre betyr også at det blir flere som er syke og som har behov for helse- og omsorgstjenester. Kilde: St.meld. nr. 47, 2008-2009, Samhandlingsreforme.

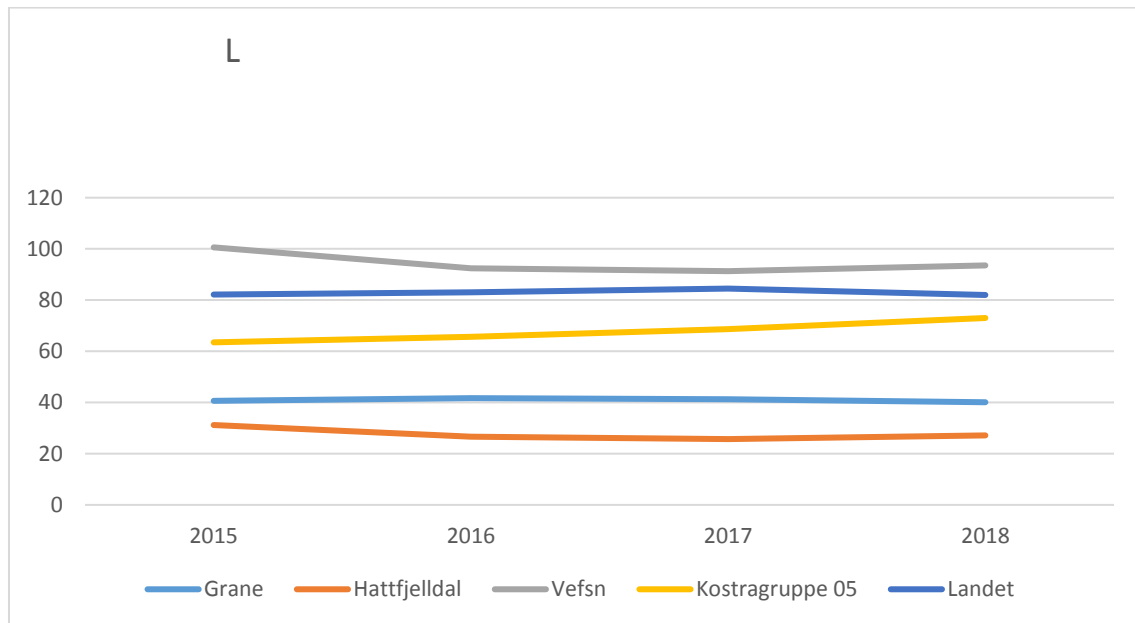
Forventet levealder for norske kvinner er 84,3 år og for menn 80,9 år. For graneværingene er prognosene 83,3 år for kvinner og 79,0 år for menn. (Kilde: SSB)

Også innen helse- og omsorg må det arbeides på nye måter. Vi kan forvente økte utgifter her og må avsette tid for personale til å utvikle seg innen velferdsteknologi m.m.

Tall pr. 01.01	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Innbyggere 0-1 år	19	19	24	25	25	25	25
Innbyggere 2-5 år	49	56	54	49	54	58	59
Innbyggere 6-15 år	173	170	163	159	157	148	147
Innbyggere 16-22 år	123	129	136	131	126	128	111
Innbyggere 23-66 år	786	792	786	788	754	743	746
Innbyggere 67-79 år	217	220	220	223	224	222	225
Innbyggere 80-89 år	79	77	81	88	84	86	96
Innbyggere over 90 år	23	22	19	16	18	19	18
Innbyggere i alt	1469	1490	1483	1479	1442	1429	1430

Tall pr. 01.01	2025	2026	2027	2028
Innbyggere 0-1 år	25	26	27	25
Innbyggere 2-5 år	63	63	63	62
Innbyggere 6-15 år	147	145	141	140
Innbyggere 16-22 år	110	109	109	110
Innbyggere 23-66 år	744	730	728	726
Innbyggere 67-79 år	215	223	220	216
Innbyggere 80-89 år	102	99	105	109
Innbyggere over 90 år	19	19	22	22
Innbyggere i alt	1425	1414	1415	1410

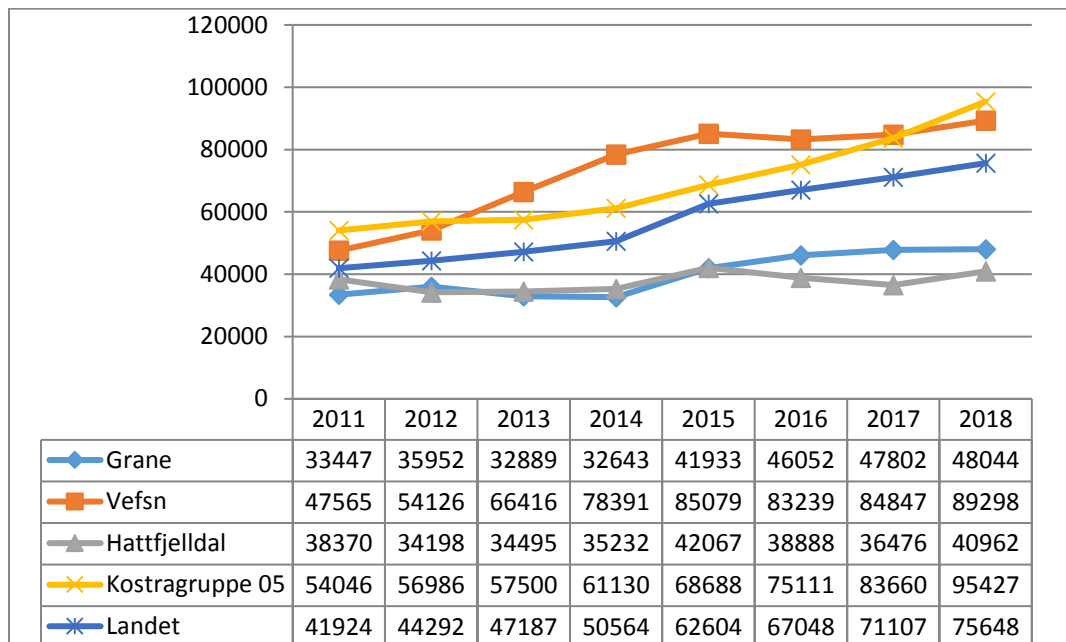
Lånegjeldsutvikling i % av brutto driftsinntekter

	2015	2016	2017	2018
Grane	40,6	41,7	41,3	40,1
Hattfjelldal	31,2	26,6	25,7	27,1
Vefsn	100,6	92,4	91,3	93,6
Kostragruppe 05	63,5	65,6	68,7	73,0
Landet	82,2	83,1	84,5	82,0

Denne grafen illustrerer lånegjeldsutviklingen i Grane i prosent av sum brutto driftsinntekter sammenlignet med nabokommuner og kostragruppe 05 fom 2015.

Netto lånegjeld pr. innbygger 2011-2018

I sammenligning med nabokommuner og kostragruppe 05 (som Grane kommune tilhører), har Grane kommune en akseptabel lånegjeld pr. innbygger.

Denne vil økes betraktelig når vi i budsjett 2019-2020 har vedtatt låneopptak kr. 60 mill til nytt sykehjem (KS 33/19).

3.2 Statsbudsjettet 2020

3.2.1 Makroøkonomisk styring av kommunesektoren

Størstedelen av kommunenes inntekter kommer fra skatteinntekter og rammeoverføringer fra staten. Dette er frie inntekter, det vil si at kommunene kan disponere dem fritt innenfor lovens krav om hvilke tjenester kommunene skal yte. Skatteinntektene fastsettes i hovedsak som en andel av skatten på alminnelig inntekt og formue for personlige skattytere (skattøren). I tillegg kan kommunene innenfor visse begrensninger ilegge eiendomsskatt. Utover frie inntekter mottar kommunene også enkelte øremerkede overføringer, samt brukerbetaling og gebyrer for kommunale tjenester mv.

Nivået på frie inntekter bestemmes av Stortinget i forbindelse med de årlige statsbudsjettene. For å gi kommunene forutsigbarhet, signaliseres det allerede i mai

året før (i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett) hvor mye regjeringen legger opp til at kommunene skal få i året som kommer. Det tas normalt ikke hensyn til uventede endringer i kommunenes skatteinntekter etter revidert nasjonalbudsjett. Dette gir kommunene en større forutsigbarhet for hva inntektene blir neste år, i tillegg til at det gir en mer stabil utvikling i kommunenes inntekter.

Skatteinntektene varierer med konjunktorene og andre forhold som ofte er utenfor kommunenes kontroll og er en kilde til usikkerhet. Derfor justeres skattørene vanligvis slik at det blir en rimelig balanse mellom hensynet til stabile inntekter og at kommunene skal få en andel av skatteinntektene. I de senere årene har det vært et mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene, og skattørene er blitt tilpasset for å oppnå dette. I kommuneproposisjonen for 2020 ble det signalisert at skattørene skal settes etter dette målet også i 2020.

Kommuneloven er et viktig verktøy for å sikre at kommunene forvalter sitt ansvar på en god måte. Reglene om økonomiforvaltning i ny kommunelov fra 2020 inneholder blant annet krav om at kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Balanse i de kommunale budsjettene er viktig for stabiliteten i produksjonen av kommunale tjenester og for å ivareta lokal økonomisk handlefrihet, men også for å sikre samsvar mellom kommuneøkonomien og den overordnede økonomiske politikken og bidra til finansiell stabilitet.

Ved beregning av realveksten i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en prisvekst på kommunal tjenesteyting (deflator) på 3,1 pst. fra 2019 til 2020. Gebyrinntektene anslås å øke reelt med 0,5 mrd. kroner fra 2019 til 2020.

3.2.2 Maksimalskattørene og kommunesektorens skatteinntekter

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommuner og fylkeskommuner.

I Kommuneproposisjonen 2020 ble det signalisert at skattørene for 2020 skal fastsettes ut fra et mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Skattesatsen på fellesskatt for personlige skattytere økes med 0,6 prosentenheter fra 7,85 pst. i 2019 til 8,45 pst. i 2020.

Den kommunale skattøren for personlig skattytere reduseres fra 11,55 til 11,10 pst., mens den fylkeskommunale skattøren reduseres fra 2,60 til 2,45 pst. Skatteinntektene anslås etter dette å utgjøre 40 pst. av kommunenes samlede inntekter i 2020.

Kommunesektorens inntekter fra skatt på inntekt og formue anslås å utgjøre om lag 223 mrd. kroner i 2020, en stigning på 1,9 pst. fra 2019. Økningen er moderat på grunn av en reduksjon i de kommunale skattørene.

3.3 Kommunene i Nordland

3.3.1 Vekst i frie inntekter fra 2019 til 2020

Fra 2019 til 2020 er det på landsbasis en nominell vekst i kommunenes frie inntekter på 2,2 prosent, regnet fra anslag på regnskap for 2019. Kommunene i Nordland anslås samlet sett å få en nominell vekst i de frie inntektene på 2,2 prosent.

I Nordland har 16 av 41 kommuner en vekst som er høyere enn eller lik veksten på landsbasis. Størst vekst har Vega kommune med 4,6 prosent, mens Evenes kommune har en nedgang på -3,0 prosent. Vekstprosentene er regnet fra anslag på regnskap for 2019.

Grane kommune har økning på 2,6% fra 2019-2020

3.3.2 Finansielle indikatorer

Netto driftsresultat viser hva kommunene/fylkeskommunene sitter igjen med av driftsinntekter når alle driftsutgifter inkludert netto renteutgifter og låneavdrag er trukket fra. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk. Ifølge Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) bør netto driftsresultat over tid ligge på om lag 1¼ prosent av driftsinntektene for kommunene samlet.

Kommunene i Nordland hadde i 2018 i gjennomsnitt et netto driftsresultat på 2,7 prosent av driftsinntektene. Landsgjennomsnittet for kommunene inkludert Oslo var 2,6 prosent.

Netto lånegjeld viser kommunens/fylkeskommunens langsiktige gjeld fratrukket totale utlån (videreformidling av lån) og ubrukte lånemidler og er et uttrykk for den gjelden som må dekkes av kommunenes ordinære inntekter. Kommunene i Nordland hadde i gjennomsnitt 84 606 kroner per innbygger i netto lånegjeld i 2018. Landsgjennomsnittet var 71 440 kroner per innbygger.

4 Felles inntekter og finans

4.1 Skatter – Rammetilskudd - Konesjonskraft

	R 2017	R 2018	B 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Inntektsskatt	32 445	35 736	33 700	35 700	35 800	36 000	36 200
Eiendomsskatt							
Næring/kraftverk	4 000	4 761	4 635	5 222	5 222	5 222	5 222
Eiendomsskatt							
Hytter og hus	2 184	2 187	2 400	2 600	2 600	2 600	2 600

Rammetilskudd	75 209	73 608	77 389	81 066	82 000	84 000	85 000
Sum	113 838	116 292	118 124	124 588	125 622	127 822	129 022

(Tall i løpende regnskapstall og hele tusen)

4.1.1 Skatter

Skatteanslaget for 2020 er satt i forhold til KS sin prognosemodell. Etter inntektssystemet vil vi oppnå en skatteutjevning på 93,9 % av landsgjennomsnittet, uansett utvikling av egen skatteinngang

Den kommunale inntektsskatteøren for 2020 for personlige skattytere og dødsbo skal være den av Stortingets høyeste fastsatte sats. Den kommunale inntektsskatteøren for 2020 for elektrisitetsverk som lignes etter skattelovens § 19 e, skal være i samsvar med høyeste lovlige sats.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2020 er 7 promille, jfr eiendomsskattelovens §11 første ledd. Differensiert skattesats for hytter og hus er 4 promille for 2020. Kommunestyret fastsetter hvert år i forbindelse med budsjettet hvilke satser som skal nyttes. Eiendomsskatten beregnes ut fra eiendomsskattetakstgrunnlaget.

Eiendomsskatt for hytter og hus, samt forretningseiendommer ble innført i 2009.

Nytaksering av alle hytter og hus gjennomføres i 2019, utskrivning av eiendomsskatt iht. nye eiendomsskattetakster fom. 2020.

Eiendomsskattesatser 2020:

Hytter og hus **4 promille**
Næringseiendommer **7 promille**

Kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum jfr. eskl. §3 bokstav c. **7 promille**

Kommunen skriver ut skatt på næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattelagte verk/ bruk (annet ledd overgangsregel til eskl. §§3 og 4).

Det skrives ut skatt på det særskilte grunnlaget redusert med 1/7 i 2020 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første pkt). **7 promille**

4.1.2 Rammetilskudd

Kommunens frie inntekter består i all hovedsak av skatt og rammetilskudd. Rammetilskuddet for 2021 og videre framover, er en prognose. Anslaget på skatteinntekter og rammetilskudd i tabellen ovenfor bygger på en beregningsteknisk modell utarbeidet av Kommunenes Sentralforbund. Den beregner skatt og rammetilskudd for hver kommune for neste år basert på regjeringens forslag til budsjett for 2020. Beregningene baserer seg på at alle kommunene får samme skattevekst som gjennomsnittet av kommunene.

Rammetilskuddet er bl.a. avhengig av folketallet og alderssammensetningen i kommunen. Prognosen er utregnet etter folketallet pr. 01.07.19.

Innbyggertall pr. 01.07.2019 – **1504 innbyggere.**

4.1.3 Konesjonskraft

Salg av konesjonskraft er budsjettet med kr. 1.900.000 for 2020.
 Gjelder mengde kraft 9,181 GWh (9 181 000 KWh) for Grane kommune.
 Ny konesjonskraftavtale inngått 16.10.2019, for perioden 01.01 – 31.12.2020.

Det ble oppnådd en pris på 368,81 NOK/MWh. Ny konesjonskraftavtale inngått med Ishavskraft AS. Gjelder for perioden 01.01 – 31.12.2020.
 Avtale for 2021 og videre framover vil bli forhandlet i løpet av 2020. Da i samarbeid med Hemnes og Hattfjelldal kommuner.
 Inntekt på salg konesjonskraft er økt med 18,79 øre fra 2019.

Konesjonsavgifter er budsjettet med kr. 943.000 for 2020.

Gjelder konesjon av 22.12.1960 for overføring av vann fra Vefsna til Røsvatn.
 Grane kommune sin andel er 35,2 % av kr. 2.678.000.
 Granes andel konesjonsavgift kr. 943.000 avsettes på næringsfond.

4.2 Lånekostnader

UB	R 2017	R 2018	B 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Netto lånegjeld**	69 935	92 890	133 805	141 720	138 655	135 456	132 867
Driftsinntekter*	165 877	174 969	160 638	164 449	167 700	171 100	174 500
% Andel av brutto driftsinntekter	42,1	53,0	83,3	86,2	82,7	79,1	76,1

*Årene 2021-2023 påslag på 2 % økning av driftsinntekter.

**I tabellen B 2019 – B 2023 er opptak nye lån lagt inn.
 2019 låneopptak 48,0 mill (nytt sykehjem 45 mill)

2020 låneopptak 15,93 mill (herav nytt sykehjem kr 15 mill)
 2021 låneopptak 5 mill
 2022 låneopptak 5 mill
 2023 låneopptak 5 mill

Tabellen ovenfor viser utviklingen i kommunens langsiktige gjeld eksklusiv formidlingslån fra 2017 og ut budsjettåret 2023.

Ved at Grane kommune nå bygger nytt sykehjem, er denne grensen overskredet.
 I budsjett 2019 er låneopptak til nytt helsetun kr. 45 mill. Videre i budsjett 2020 er lagt inn låneopptak på kr 15 mill. til nytt helsetun.

Grane kommune anbefales å holde investeringskostnadene nede på et minimum videre i økonomiplanperioden. Estimert låneopptak i 2021 -2023 er kr. 5 mill. pr år. Hvis låneopptaket holdes nede, og avdragene betales fortløpene, vil gjeldsbyrden minke.

Totale avdrag vil fom 2020 utgjøre ca 8 mill. pr. år. Hvis vi da låner 5 mill pr. år , vil gjeldsbyrden minke med 3 mill pr. år.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i rente- og avdragsutgiftene totalt i kommunen. Renten er utregnet etter 2,75% for 2020.

Den økonomiske belastningen vil bli størst i 2021.

I 2022 vil lån tatt opp i 2005-2006 og 2011 være nedbetalt. Avdragene minker da med 850.000 sammenliknet med dagens tall. Kr. 850.000 vil da bli frigitt til drift, og det blir litt romsligere driftsmessig. **Dette under forutsetning at investeininskostnadene holdes nede.**

	R 2017	R 2018	B 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Renteutgifter	1 701	1 698	3 107	4 277	4 709	4 351	4 133
Renteinntekt	983	1 117	800	1 000	1 000	1 000	1 000
Avdrag på lån	6 428	6 514	7 085	7 815	8 099	7 489	7 686

(tall i hele tusen)

**I tabellen B 2019 – B 2023 er opptak nye lån lagt inn.

2019 låneopptak 48,0 mill

2020 låneopptak 15,93mill (herav nytt sykehjem kr 15 mill)

2021 låneopptak 5 mill

2022 låneopptak 5 mill

2023 låneopptak 5 mill

Tallene er utarbeidet med forutsetning om jevn avdragsbetaling.

Renteinntektene for Vefsna-fondet godskrives fondet ved årets slutt. I tillegg kommer de ordinære renteinntektene.

Renteutgiftene fra B:2020 vil stige jfr. nye låneopptak. I og med at Grane kommune har hatt grei likviditet, har nye lån blitt tatt opp med utbetaling i desember.

For 2020 kan det bli mer usikkert likviditetsmessig.

Det tas opp likviditetslån (byggelån) i 2020 – jfr. FS 59/19. Dette på grunn av at tilskudd fra Husbanken utbetales når prosjekt Helsetun er ferdigstilt i 2022.

4.3 Utlån

4.3.1 Næringslån

Utlån til bedrifter	Låneopptak	Rentesats	Rest lånegjeld (01.01.20)	Status
Svenningdal Trevarefabrikk AS	5.000.000 (2010)	Nibor +1,5	2.000.000	Betaler avdrag og renter

Delal Eiendom AS	1.500.000 (2013)	Nibor +1,0	554.504	Betaler avdrag og renter
KOA Børgefjell AS	5.000.000 (2014)	Nibor +1,5	3.533.649	Betaler avdrag og renter
Grane Taxi Leif S Havdal	250 000 (2019)	Nibor +1,0	216 149	Betaler avdrag og renter

Renter og avdrag tilbakeføres fortløpende til Vefsnafond

.

4.4 Avskrivninger

Totale avskrivninger budsjett 2020 Kr. 8 683.896.

5 Hovedoversikter

5.1.1 Økonomisk oversikt drift

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Driftsinntekter						
Rammetilskudd	73 609	77 389	81 066	81 066	81 066	81 066
Inntekts-og formueskatt	35 737	33 700	35 700	35 700	35 700	35 700
Eiendomsskatt	6 950	7 385	7 822	7 822	7 822	7 822
Andre skatteinntekter	944	943	943	943	943	943
Andre overføringer og tilskudd fra staten	13 688	7 035	3 997	3 997	3 997	3 997
Overføringer og tilskudd fra andre	23 568	16 047	13 388	13 388	13 388	13 388
Brukerbetaling	6 014	5 819	5 835	5 835	5 835	5 835
Salgs-og leieinntekter	16 557	17 279	17 465	17 465	17 465	17 465
Sum driftsinntekter	177 065	165 598	166 215	166 215	166 215	166 215
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	90 565	89 246	87 767	87 767	87 767	87 767
Sosiale utgifter	15 561	18 912	20 704	20 704	20 704	20 704
Kjøp av varer og tjenester	38 037	36 473	36 210	36 210	36 210	36 210
Overføringer og tilskudd til andre	16 173	9 879	9 719	9 719	9 719	9 719
Avskrivninger	8 794	8 684	8 684	8 684	8 684	8 684
Sum driftsutgifter	169 131	163 193	163 085	163 085	163 085	163 085
Brutto driftsresultat	7 934	2 405	3 131	3 131	3 131	3 131
Finansinntekter						
Renteinntekter	1 669	1 172	1 858	1 858	1 858	1 858
Utbytter	968	900	1 000	1 000	1 000	1 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsm	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	1 704	2 392	4 538	4 538	4 538	4 538
Avdrag på lån	6 515	7 085	7 815	7 815	7 815	7 815
Netto finansutgifter	-5 583	-7 406	-9 496	-9 496	-9 496	-9 496
Motpost avskrivninger	8 794	8 684	8 684	8 684	8 684	8 684
Netto driftsresultat	11 146	3 683	2 319	2 319	2 319	2 319
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	-240	0	0	0	0	0
Netto avs. eller bruk av bundne driftsfond	-6 382	-3 218	-2 109	-2 109	-2 109	-2 109
Netto avs. eller bruk av disposisjonsfond	-4 322	-4 658	-210	-210	-210	-210
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0				
Sum disp. eller bruk av netto driftsresultat	-10 944	-7 875	-2 319	-2 319	-2 319	-2 319
Fremført til inndeckn i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Alle tall i 1 000 kr.

5.1.2 Budsjettskjema 1A drift

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Rammetilskudd	73 609	77 389	81 066	81 066	81 066	81 066
Inntekts- og formueskatt	35 737	33 700	35 700	35 700	35 700	35 700
Eiendomsskatt	6 950	7 385	7 822	7 822	7 822	7 822
Andre generelle driftsinntekter	14 632	7 978	7 940	7 940	7 940	7 940
Sum generelle driftsinntekter	130 927	126 452	129 528	129 528	129 528	129 528
Sum bevilgninger drift, netto	114 198	115 363	117 713	117 713	117 713	117 713
Avskrivninger	8 794	8 684	8 684	8 684	8 684	8 684
Sum netto driftsutgifter	122 993	124 047	126 397	126 397	126 397	126 397
Brutto driftsresultat	7 934	2 405	3 131	3 131	3 131	3 131
Renteinntekter	1 669	1 172	1 858	1 858	1 858	1 858
Utbytter	968	900	1 000	1 000	1 000	1 000
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	1 704	2 392	4 538	4 538	4 538	4 538
Avdrag på lån	6 515	7 085	7 815	7 815	7 815	7 815
Netto finansutgifter	-5 583	-7 406	-9 496	-9 496	-9 496	-9 496
Motpost avskrivninger	8 794	8 684	8 684	8 684	8 684	8 684
Netto driftsresultat	11 146	3 683	2 319	2 319	2 319	2 319
Disp. eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	-240	0	0	0	0	0
Netto avs.til eller bruk av bundne driftsfond	-6 382	-3 218	-2 109	-2 109	-2 109	-2 109
Netto avs.til eller bruk av disposisjonsfond	-4 322	-4 658	-210	-210	-210	-210
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disp.eller dekning av netto driftsresultat	-10 944	-7 875	-2 319	-2 319	-2 319	-2 319
Fremført til inndekn.i senere år(merforbruk)	0	0	0	0	0	0

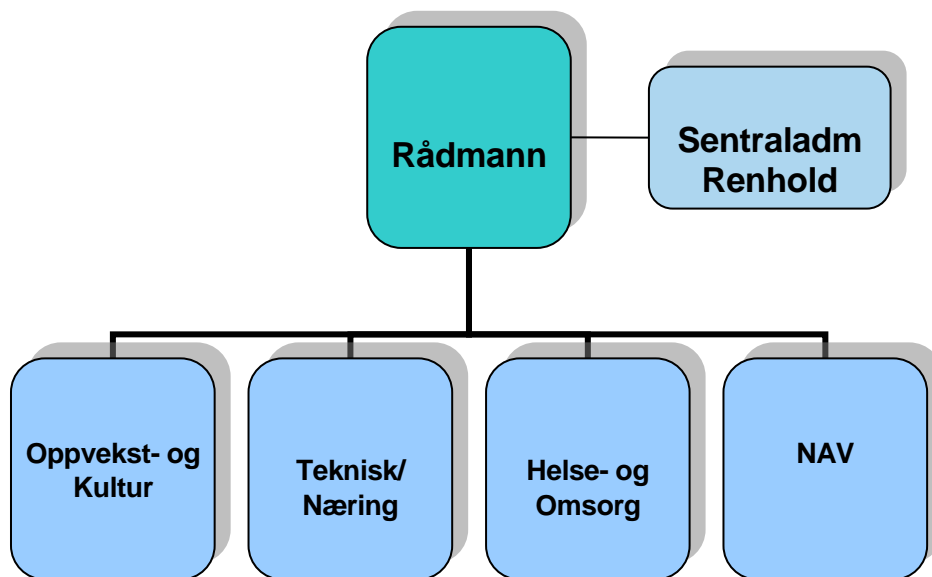
Alle tall i 1 000 kr.

5.1.3 Anskaffelse og anvendelse av midler

	R 2018	B 2019	B2020	B2021	B2022	B2023
Anskaffelse av midler						
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	174 970	160 639	164 449	164 449	164 449	164 449
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	4 333	18	77 016	77 016	77 016	77 016
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	14 770	67 492	21 109	21 109	21 109	21 109
Sum anskaffelse av midler	194 072	230 943	262 574	262 574	262 574	262 574
Anvendelse av midler						
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	160 315	154 234	154 313	151 849	151 849	151 849
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	11 387	73 701	93 021	93 021	93 021	93 021
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	11 952	10 793	13 169	13 168	13 168	13 168
Sum anvendelse av midler	183 654	238 728	260 503	258 038	258 038	258 038
Anskaffelse - anvendelse av midler	10 418	-7 785	2 072	4 537	4 537	4 537
Endring i ubrukte lånemidler	15 250	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0	0	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	25 669	-7 785	2 072	4 537	4 537	4 537
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Avsetninger	25 587	17 800	4 419	4 534	4 534	4 534
Bruk av avsetninger	15 169	25 722	2 347	2 347	2 347	2 347
Til avsetning senere år	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	10 418	-7 922	2 072	2 187	2 187	2 187
Int. overføringer og fordelinger						
Interne inntekter mv	9 034	8 684	8 684	8 684	8 684	8 684
Interne utgifter mv	9 034	8 684	8 684	8 684	8 684	8 684
Netto interne overføringer	0	0	0	0	0	0

Alle tall i 1000 kr

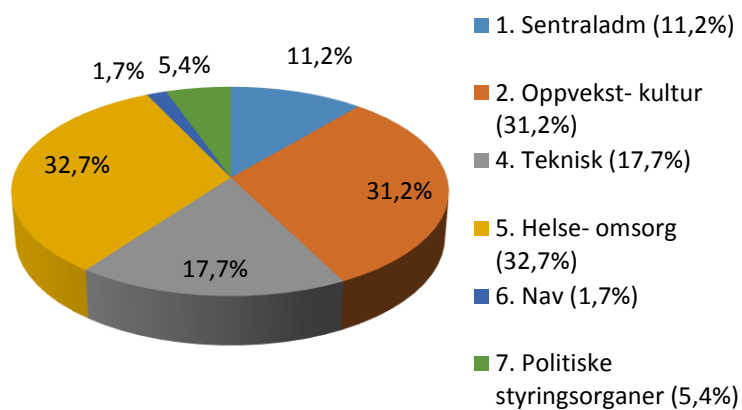
6 Tjenesteområder

6.1 Budsjett resultatenheter

Område		Budsjett 2019	Budsjett 2020	% endring
1	Sentraladministrasjon	13 791 470	13 837 885	0
2	Oppvekst- Kultur	36 830 293	38 536 861	4
4	Teknisk	21 115 666	21 906 461	4
5	Helse- omsorg	37 962 735	40 564 872	6
6	Nav (u/flyktning)	1 974 327	2 060 101	4
7	Politiske styringsorganer	6 595 875	6 620 755	0

Budsjett 2020 fordeling %-vis av totalen

6.2 Ressursbruk/ oversikt ansatte

Grane kommune	Årsverk 2019	Endring	Årsverk 2020	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Årsverk 2023
Politikk/ tilskudd	1,10		1,10	1,10	1,10	1,10
Sentraladministrasjon	13,05	0,85	13,90	13,90	13,90	13,90
Oppvekst og kultur	53,10		53,10	53,10	53,10	53,10
Teknisk	12,00		12,00	12,00	12,00	12,00
Helse og omsorg	58,10	0,20	58,30	58,30	58,30	58,30
NAV	1,90	-0,40	1,50	1,50	1,50	1,50
Sum Grane kommune	139,25	0,65	139,90	139,90	139,90	139,90

Årsverktabellen gjelder for status 1.januar 2019 og 1. januar 2020. Reduksjon i bemanning forventes ikke gjennomført allerede 1. januar (med noen unntak). Tabellene gjenspeiler derfor ikke nødvendigvis det som beskrives i teksten i dette dokumentet hva gjelder endring av lønnsmidler og årsverk. For å ha en komplett økonomiplan, må årsverk fremskrives i hele økonomiplanperioden. Dette gjøres vanligvis med å føre opp samme status hvert år, i dette tilfellet for 2021, 2022 og 2023. Det betyr ikke at virkeligheten blir slik disse årene.

6.2.1 Sykefravær og sykefraværsutvikling:

	01.01- 31.10.2016	01.01 – 31.10.2017	01.01 – 31.10.2018	01.01- 31.10.2019
Hele kommunen	6,4	6,1	5,9	6,7
Sentraladministrasjonen	5,2	12,8	7,9	6,8
Oppvekst- kultur	6,1	7,5	6,4	5,2
Teknisk	2,4	1,9	2,4	1,1
Helse- omsorg	8,0	4,5	5,9	9,5
Nav	0	0	2,4	0,2

Sykefravær/nærværsarbeid:

Utviklingen vedr. sykefravær i Grane kommune fra 2016. Det jobbes systematisk med forebygging for å unngå fravær, men vi har fått en liten økning på fraværet totalt det siste året. Økningen skyldes stort fravær i helse- og omsorg som er en stor avdeling. Oppvekst – og kulturavd. har redusert sitt fravær de 2 siste årene, som er veldig positivt.

Det er viktig at vi har ledere som er tett på og jobber systematisk med HMS på den enkelte arbeidsplass. Opplæring og medvirkning er viktig for at den enkelte skal kunne føle seg sett og hørt og samtidig at lederne er tett på, stiller krav og følger opp.

Kostnader pr. dag pr. ansatt som er sykemeldt regnes som kr 2 900 i totale utgifter for arbeidsgiver pr. dagsverk i henhold til utregning Sintef.

Det vil være lønnsomt å kunne få ned fraværet enda mer, og vi jobber hele tiden med fokus på nærvær og har godt samarbeid med de ulike aktørene som Nav, leger, Frisk3 bedriftshelsetjenesten og vår IA kontakt.

Vi ønsker å nå våre mål framover med tett oppfølging og tenke nytt ilag med våre samarbeidspartere. Disse er leger og andre sykemeldere, NAV og vår IA kontakt, tillitsvalgte og verneombud. Sammen må vi klare å få en god arbeidsplass som har lavest mulig fravær framover.

6.2.2 Vikarbruk

Kommunen bruker kun vikarer i de stillinger hvor dette er helt nødvendig for å få driften til å gå.

Lederne skal vurdere hvorvidt det må leies inn vikar eller at de kan klare dette uten å leie inn vikar, eller evt. ved å tilby høyere stilling til deltidsansatte i første omgang. Viser til Hovedtariffavtalen og Arbeidsmiljølovens bestemmelser i forhold til rettigheter ved ledig stilling til deltidsansatte.

De enkelte avdelingene skal sikre at vi har bemanning til å ivareta tjenestene på en forsvarlig måte til enhver tid.

6.2.3 Kompetanseutvikling

Kompetanseheving og videreutdanning er viktig i henhold til kommunens behov og planer.

Videre intern opplæring til våre ansatte er viktig også videre framover. Fokus på at flest mulig ansatte får mulighet til å ta fagbrev. Vi må dreie utviklingen med å utnytte egen kompetanse for opplæring i størst mulig grad, samt nettbasert opplæring. Innhenting av eksterne midler gjøres også for gjennomføring av kurs gjennom OU-midlene til KS. Felles opplæring gjennom RKK med mer fokus på nettbasert opplæring her også.

6.2.4 Rekruttering

Organisasjonsutvikling, rekruttering og kompetanse er viktige områder for å sikre at kommunen kan levere tjenester av god kvalitet til innbyggerne.

Mange kommuner opplever på flere områder at det er en kamp om arbeidskraften, og det vil være færre som utdanner seg innen omsorgsyrkene samtidig som behovet for kompetanse og arbeidskraft øker. Grane kommune har ikke opplevd noe særlig utfordring i forhold til rekruttering av fagkompetanse, men vi har brukt en del tid og ressurser på å rekruttere innen en del områder. Viktig å få tak i de rette personene i de rette stillingene. Fokus på lærlingeordningen og å ta inn studenter vil være viktig også framover. Målet er at denne gruppen i neste omgang ønsker å komme tilbake og arbeide hos oss, slik at dette også er en viktig rekrutteringsmåte.

Medarbeidernes kompetanse er avgjørende for at kommunen skal kunne levere tjenester av god kvalitet til innbyggerne. Kompetanse og fagutvikling mot en kunnskapsbasert praksis er viktige strategiske virkemidler. Organisasjonen må ha fokus på innovasjon og teknologi i utviklingen av tjenester i framtida.

6.2.5 Seniorer

Seniorpolitikken i Grane kommune bygger på en grunnholdning om at seniorer er en ressurs med verdifull kompetanse som vi trenger, og at mennesker lærer og utvikler seg gjennom hele yrkeslivet.

Seniorpolitikk er en naturlig del av Grane kommunes personalpolitikk.

Alle ansatte har adgang til å søke tilpasset stillingsstørrelse (Arbeidsmiljøloven § 10-2).

Ansatte over 60 år har rett til én uke ekstra ferie (Ferieloven § 5).

Seniorpolitikken inntreder fom. fylte 62 år.

Ansatte mellom 62 – 66 år kan hvert år velge mellom:

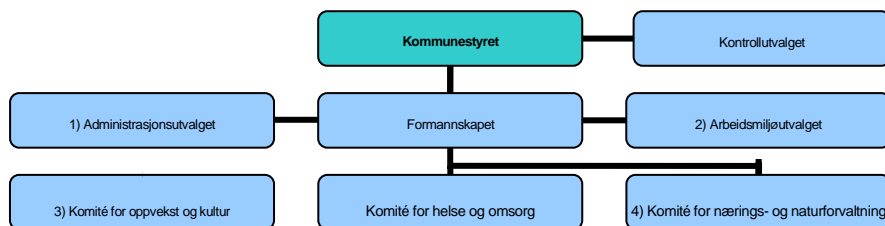
- kr. 10.000,- ekstra årlig i 100 % stilling fram til pensjonsalder; inntil max kr. 50.000,-.
- I stedet for tillegget kan det velges en ekstra friuke (5 dager) i 100 % stilling.

Ansatte mellom 67 - 70 år:

Gis en ekstra friuke (5 dager) i 100 % stilling.

Leder har ansvaret for å følge dette opp og det skal utarbeides en skriftlig dokumentasjon som leveres Personal og Kommunekassen.

6.3 Ansvar 0. Politisk/ tilskudd

I tillegg kommer andre råd og utvalg oppnevnt av kommunestyret. Her kan nevnes:

- Rådet for eldre og funksjonshemmede
- Ungdomsrådet
- Skattetakstutvalget
- Overskattetakstutvalget
- Overformynderiet
- Forliksrådet
- Kommunens klagenemnd = Formannskapet

1) Formannskapet + 2 ansatte medlemmer

2) 3 medlemmer fra arbeidsgiversiden + 3 ansatte medlemmer

3) Komité for oppvekst og kultur er kommunens trafikksikkerhetsutvalg.*

4) Er kommunens Planutvalg. Erstatte tidligere Næringskomite som inkluderte vilt- og fiskenemnd, motorferdselsutvalg samt tidligere friluftsnemnd.*

6.3.1 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2019	Budsjett 2020	% endring
10	Lønn	1 511 900	1 509 523	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	915 975	826 809	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	821 000	818 423	
14	Overføringsutgifter	3 347 000	3 466 000	
	Total	6 595 350	6 620 755	0

6.3.2 Budsjett 2020 Politiske styringsorganer

Endring fra 2019 til 2020
Ingen endringer

6.3.3 Tilskudd og kontingenter

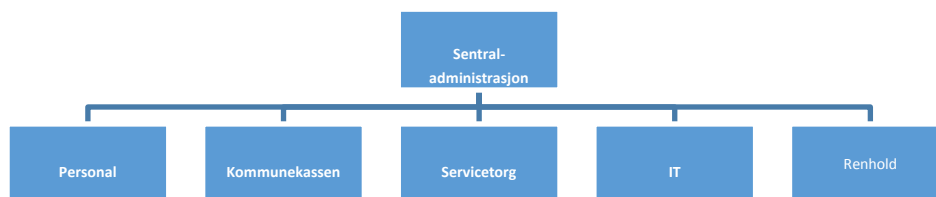
ANSVAR	ART	TEKST	Forslag 2019	Forslag 2020	Endring kr	Endring %
200	11953	Kommunenes Sentralforbund	146 000	171 000	25 000	17%
200	11953	LVK-samarbeid	25 000	25 700	700	3%
200	11953	Utmarkskommunenes sammenslutning	35 000	45 000	10 000	29%
200	11953	Rådet for Nasjonalpark	15 200	18 000	2 800	18%
200	11953	Norske Parker	3 600	3 600	0	0%
200	11953	Medlemskontigent fylkesavtalen	23 000	23 000	0	0%
200	11953	Midt-Skandia	8 200	8 500	300	4%
200	11953	Sagavegen	5 000	5 000	0	0%
200	11953	Helgeland Friluftsråd	34 000	34 500	500	1%
200	13502	ARKIV I NORDLAND	60 000	60 000	0	0%
200	13503	RKK-KONTORET FOR VEFSNREGIONEN	159 000	150 000	-9000	-6%
200	13507	KOMMUNEREVISJONEN	434 000	434 000	0	0%
200	13507	INDRE HELGELAND KONTROLLUTV.SEK.	59 000	62 423	3 423	6%
200	13700	HELGELAND REISELIV AS	109 000	112 000	3 000	3%
200	14700	Regionrådssamarbeid	100 000	100 000	0	0%
200	14700	Pendlertilskudd	100 000	100 000	0	0%
200	14700	Mosjøen Krisesenter	190 000	195 000	5 000	3%
200	14700	Varig tilrettelagt arbeid, HAG	242 000	242 000	0	0%
200	14700	Helgeland Landbruksrådgivning	30 000	30 000	0	0%
200	14700	Vefsnlaks	15 000	15 000	0	0%
200	14700	Fiplingdal Landhandel	15 000	15 000	0	0%
200	14700	Private veger	200 000	200 000	0	0%
200	14700	Turløypekjøring (FS 33/18)	50 000	50 000	0	0%

200	14700	Bygdeboksamarbeid	205 000	250 000	45 000	22%
200	14700	Bygdeblad	35 000	50 000	0	0%
200	14700	Granedagene	50 000	50 000	0	0%
200	14700	Grane Samfunnshus	15 000	15 000	0	0%
200	14700	Tilskudd andre trossamfunn	70 000	80 000	10 000	14%
200	14702	FORDELING POLITISKE PARTIER	52 000	52 000	0	0%
200	14703	ETABLERINGSTILSKUDD	125 000	125 000	0	0%
		TOTAL	2 610 000	2 721 723	111 723	4%

6.3.4 Kirken

Ansvar 0400. Budsjettert tilskudd kr. 1.729.000. (2.6 % økning fra B:2019)

6.4 Ansvar 1. Sentraladministrasjon

6.4.1 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2019	Budsjett 2020	% endring
10	Lønn	9 139 346	8 866 961	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	3 822 300	3 971 100	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	810 000	900 000	
14	Overføringsutgifter			
15	Finansutgifter	388 824	388 824	
16	Salgsinntekter	-200 000	-196 000	
17	Refusjoner	-169 000	-93 000	
18	Overføringsinntekter			
	Total	13 791 470	13 837 885	0

6.4.2 Budsjett 2020 Sentraladministrasjon

Endring fra 2019 til 2020
Kr 250 000 redusert i flyktningebudsjett (merkostnader renhold).

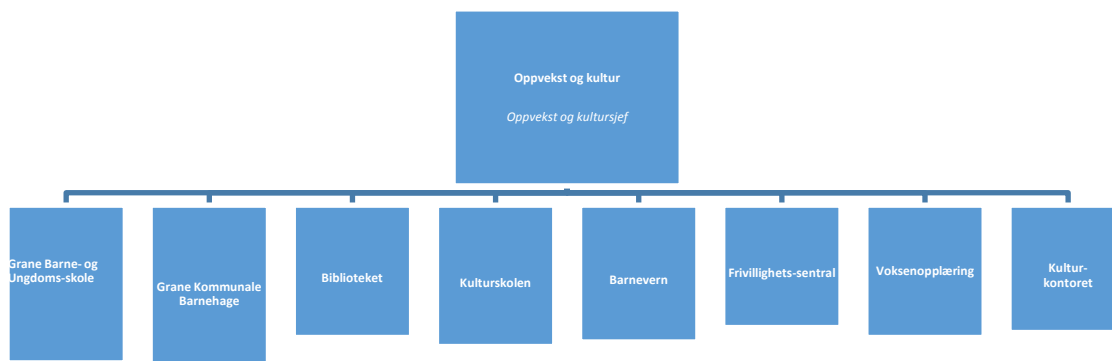
Tiltak vurdert i prosessen, men ikke funnet økonomi til tiltaket (eller andre årsaker)

Interkommunalt samarbeid sentralbord.

Største utfordring 2019 i forhold til tidligere år

Robuste tjenester. Det kan hende at interkommunalt samarbeid er svaret når spørsmålet er hvordan vi kan bli mindre sårbare (ved oppsigelse, sykdom, annet fravær).

6.5 Ansvar 2. Oppvekst- og kultur

6.5.1 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2019	Budsjett 2020	% endring
10	Lønn	34 949 406	35 356 563	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	4 271 550	4 483 187	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	4 690 000	4 775 000	
14	Overføringsutgifter	600 000	630 000	
15	Finansutgifter	59 256	59 256	
16	Salgsinntekter	-2 302 032	-2 495 126	
17	Refusjoner	-2 970 865	-1 822 100	
18	Overføringsinntekter	-2 297 719	-2 450 219	
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0	
	Total	36 999 596	38 536 561	4

6.5.2 Budsjett 2020 Oppvekst og kultur

Endring fra 2019 til 2020

Introduksjonstilbudet på voksenopplæring fases ut. (Tilbud flykning)

Det er nedgang i elevtall på voksenopplæringa, det gjøres en samkjøring på voksenopplæring og frivillighetssentralen.
Det blir i 2020 et stort fokus på fagfornyelsen i skolen. Nye læreplaner og nytt læreverk byttes ut. All utviklingstid skal brukes til dette arbeidet.
Nyansettelse på ledernivå: Biblioteketsjef, Rektor og Inspektør
Lovverk: Redusert foreldrebetaling (kr 574 750) og gratis kjernetid (20 timer) i barnehagen videreføres og inntektsgrensen økes til kr 566 100 fra 1/8-20
Det innføres også inntektsgradering på SFO.
Midler som i 2019 var øremerket, blir i 2020 frie midler. (Pedagognorm og tidlig innsats)

Digitalisering:

- Visma app på skole. Gjør skole- hjem samarbeidet lettere og bedre.
- App My kid i barnehagen. Barnehage- hjem samarbeidet blir lettere og bedre.
- Alle ansatte på skolen og i barnehage bruker
- Office 365.
- Digital timeplanlegging og vikarhåndtering i skolen. (Min timeplan.no)
- Det opprettes et lavterskel veiledningstilbud i Grane kommune (DIGIHJELPEN). Samarbeid servicetorg, frivillighet og bibliotek.

Tiltak vurdert i prosessen, men ikke funnet økonomi til tiltaket eller endre årsaker

Innkjøp av pc/ nettbrett og telefoner til ansatte må holdes på minimuskostnad, da det ikke er satt av penger på drift til dette.

Innkjøp av nye læremidler (fagfornyelsen), lagt inn noen på drift i 2020, må lages en modell for innfasing av innkjøp.(Investering)

Øke Ass. Rektor/inspektør fra 35% til 50% (Ressursøkning)

Øke merkantilt fra 50 % til 100%

Logoped. Lovpålagt i 2020. Skal vi ha en kommunal? Det finnes i dag en privat aktør.

Innkjøp av butler på biblioteket. (Scanner inn og utlån)

Største utfordring 2020 i forhold til tidligere år

Økning i Budsjetttramma fra 2019 til 2020 er på kr 981 900.

Det er i 2020 økte utgifter på «faste» utgifter. (F.eks: PPT, museum, kjøp fra andre kommuner).

Det kommer nytt regelverk og ikke friske midler, dette gjør at inntektene går ned på enhet Barnehage og SFO.

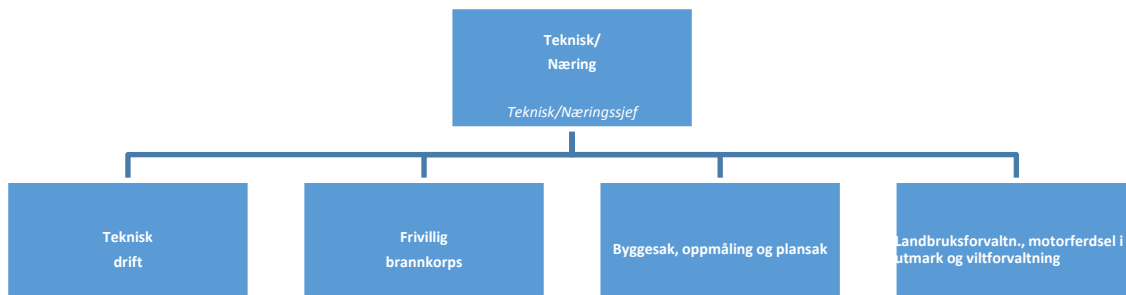
- Redusert foreldrebetaling og gratiskjernetid i barnehagen. Dette fører til et «inntektstap» kr 145 500 i 2019
- Inntektsgradering også på SFO i 2020

Øremerket midler i 2019 blir frie inntekter til kommunen i 2020. (Pedagognorm og tidlig innsats. Utgjør Kr 400 000 i 2019)

Det er lite rom for innkjøp og oppgradering. Det er gjort vedtak på satsing læringsbrett i skolen. Dette koster. Med dagens ramme er det ikke mulighet til å gjennomføre dette kun med driftsbudsjett, avhengig av midler på investering.

Vanskelig å lage et realistisk budsjett på barnevern, da det i løpet av året skjer uforutsette ting. (Tiltak og fosterhjems utplassering) Det foreslås i statsbudsjett 2020 midler til å styrke barnevernet hjelpetiltaksarbeid. Har ikke oversikt over hva dette utgjør i kr for Grane. Bør settes på fond.

6.6 Ansvar 4. Teknisk og næring

6.6.1 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2019	Budsjett 2020	% endring
10	Lønn	9 759 865	9 986 387	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	13 525 800	14 527 800	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	1 770 000	1 650 000	
14	Overføringsutgifter	455 000	455 000	
15	Finansutgifter	9 572 014	9 438 140	
16	Salgsinntekter	-11 361 030	-11 405 960	
17	Refusjoner	-335 000	-470 000	
18	Overføringsinntekter	-1 010 000	-1 010 000	
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 260 983	-1 264 906	
	Total	21 115 666	21 906 461	4

6.6.2 Budsjett 2020 Teknisk- næring

Endring fra 2019 til 2020

Vintervedlikehold av veier

Grane kommune har overtatt ca. 6,5 km tidligere E6 i Svenningdal. Dette medfører økte kostnader til vintervedlikehold med ca. kr 140 000,- pr. år. Det er inngått avtaler med entreprenører om dette for en 4-års periode frem til 15.04.2023.

Snøscooterløyper

Regnskapet for 2019 pr. dato viser en netto kostnad på kr 77 000,-. Salg av kjøretillatelser var på ca. kr 210 000,-, men dette dekker ikke driftskostnadene som består av lønn til driftspersonell, innkjøp av skilt og staker, oppsyn, brøyting, leie av parkeringsplass og utbedring av traseer. Målet må være at driften av snøscooterløypene finansieres med salget av kjøretillatelser. For 2020 er det budsjettert med en kostnad på kr 53 000,- i netto driftskostnader.

Dersom det blir godkjent nye løypetraseer, vil dette medføre større driftskostnader, men om inntektene øker med salg av flere kjøretillatelser er mer usikkert. En annen variabel som også er usikker, og som påvirker økonomien, er snø- og føreforholdene i den perioden løypene er åpne.

Det foreslås ingen endring av pris på kjøretillatelser, som er de samme som Vefsn og Hattfjelldal kommuner.

Feiing og tilsyn av fyringsanlegg

Feiing og tilsyn av fyringsanlegg i fritidsboliger er innført som et nytt brannforebyggende tiltak. Dette pga. en ny Forskrift om brannforebygging med ikrafttredelse fra 01.01.2016. Vefsn kommune som er leverandør av feie- og tilsynstjenester har iverksatt kartlegging av fyringsanlegg i fritidsboliger. Iht. forskriften skal feiing og tilsyn av fyringsanlegg utføres etter behov. Avgiften for feiing- og tilsyn av boliger og fritidsboliger foreslås økt med 3% til kr 548,80 eks. mva. pr. pipeløp.

Gebyrer

Generelt foreslås en gebyrøkning på 3%, men for vann- og avløp foreslås en økning på 5%. Dette pga. at det nå investeres i nytt kloakkrenseanlegg på Trofors og nytt vannverk på Majavatn

Kommunehuset

Det er budsjettert med at heisen i kommunehuset skal moderniseres. Dette pga. at heisen ikke tilfredsstillt kravene til universiell utforming. Det er også registrert avvik ift. personsikkerhet. Moderniseringen er beregnet til kr 550 000,-.

Vann og avløp

Vann- og avløpsnettene krever også et løpende vedlikehold. Det er budsjettert med bytte av membraner i Trofors vannverk. Dette har en kostnad på ca. kr 450 000,-.

I tillegg er det gamle vann- og avløpsrør som også burde ha vært skiftet. Dette er kostnadskrevende tiltak som bør realiseres innenfor investeringsbudsjettet om noen år.

Tiltak vurdert i prosessen, men ikke funnet økonomi til tiltaket (eller andre årsaker)

Veier og bruer

Det er et generelt stort vedlikeholdsbehov av veier og bruer, men det er ikke mulig innenfor driftsbudsjettet å utføre mer enn det som absolutt er nødvendig. Dette gjør at spesielt grusveiene blir sårbare for skader i perioder med store nedbørsmengder. En systematisk oppgradering av veiene med forsterkning av bærelag, grøfterensk og utskifting av stikkrenner ville ha redusert vedlikeholdskostnadene betydelig i mang år.

Bygninger

Det burde ha vært utført utvendig vedlikehold med maling av Stormoen skole. Dette har en kostnad på ca. kr 200 000,- som det trolig ikke er mulig å få realisert innenfor driftsbudsjettet i 2020.

Det er også et generelt stort vedlikeholdsbehov av bygninger. Dette gjelder både innvendig og utvendig vedlikehold og gjelder både boenheter og andre bygninger. Målet må være å kunne gjennomføre et planmessig og løpende vedlikehold, men med et begrenset budsjett er ikke dette mulig. Vedlikeholdet blir nå utført der behovet er størst og når det er praktisk mulig å gjennomføre vedlikehold.

Personalressurser og arbeidsmengde

Administrasjonen ved avdelingen har for stor arbeidsmengde ift. tilgjengelige personalressurser. Dette har delvis medført lang saksbehandlingstid innenfor en del fagfelt. Som en følge av dette har avdelingen innført rutiner med «Foreløpig melding i forvaltningssaker iht. Fvl. § 11 a» Dette betyr at søker får tilsendt informasjon om lang saksbehandlingstid pga. stor arbeidsmengde, informasjon om når saken kan forventes å bli behandlet og informasjon om hvem som er saksbehandler. Erfaringen med denne ordningen er positiv og vil derfor fortsette.

Administrasjonen har også innført en ordning med stengt kontor for publikum to dager pr. uke. Dette ble innført ca. 01. juni 2018, og konklusjonen så langt er at dette gir saksbehandlerne ro for å arbeide uforstyrret med saksbehandling og at dette dermed gir en effektivitetsøkning. Publikum tilpasser seg dette, og det registreres at publikum tar kontakt pr. telefon og avtaler tidspunkt med saksbehandler for møte. Konklusjonen er at også dette kommer til å fortsette, og det er ønskelig å utvide denne ordningen med en dag til pr. uke.

Imidlertid er ikke de to tiltakene nok for å få utført alle arbeidsoppgavene som skulle ha vært gjort.

Det er uten tvil behov for en 100% - stillingsøkning i administrasjonen ved avdelingen, men dette er ikke mulig å realisere innenfor budsjetttrimmen 2020.

Største utfordring 2020 i forhold til tidligere år

Generelt

Økning i budsjetttrammen fra 2019 til 2020 er ikke stor, og det vil derfor trolig bli utfordrende å drifte avdelingen innenfor budsjett. Uforutsette hendelser er alltid utfordrende og kan være kostnadskrevene dersom det f.eks. skjer ledningsbrudd på vann og avløp eller større skader på veier.

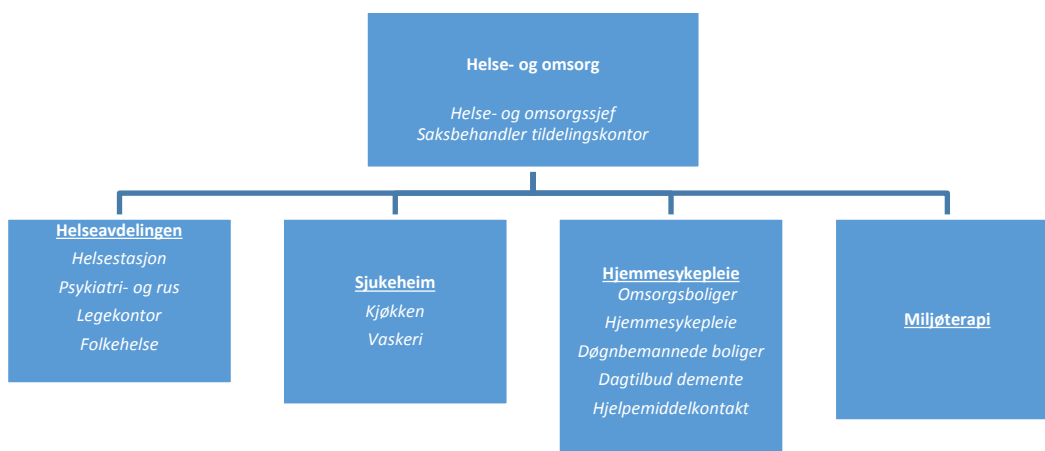
Stillingsressurs

Den største utfordringen er at det ikke er mulig å realisere en økt stillingsressurs ved avdelingen. Imidlertid burde dette ha vært gjennomført etter at det ble innført eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger i 2009. Planen den gangen var at avdelingen skulle ivareta det løpende arbeidet med eiendomsskatten, men dette har ikke vært mulig å gjennomføre pga. at kapasiteten ikke har vært tilstede. Derfor er konsulentfirmaet Eskan AS innleid i 2019/20 til å gjennomføre besiktigelse av bygninger og beregne eiendomsskatten for 2020.

Det bør snarest mulig finnes en løsning på hvordan forvaltningen av eiendomsskatten skal ivaretas når Eskan AS har utført oppdraget i 2020. Dersom Teknisk / Næring fortsatt skal ha ansvaret for dette arbeidet, må avdelingen tilføres en personalressurs fra og med 2021.

Når eiendomsskatten ble innført fra og med 2009, ble det året før leid inn ekstra ressurser til å gjennomføre besiktigelse av eiendommene og til beregning av eiendomsskatten, men når først ordningen ble innført forsvant også de økonomiske ressursene til dette viktige arbeidet, som også er en betydelig inntektskilde for kommunen.

6.7 Ansvar 5. Helse og omsorg

6.7.1 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2019	Budsjett 2020	% endring
10	Lønn	46 867 451	49 835 915	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	3 082 930	3 448 197	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	485 780	669 000	
15	Finansutgifter	27 324	50 676	
16	Salgsinntekter	-4 855 000	-4 922 360	
17	Refusjoner	-7 400 750	-8 256 556	
18	Overføringsinntekter	-245 000	-260 000	
19	Finansinntekter- og transaksjoner	0	0	
	Total	37 962 735	40 564 872	6

*Økt tilskudd ressurskrevende brukere

6.7.2 Budsjett 2020 Helse- og omsorg

Endring fra 2019 til 2020
<ul style="list-style-type: none"> • økt stilling saksbehandler til 100 %. <ul style="list-style-type: none"> ○ Saksbehandler har mange oppgaver og det merkes på svært mange områder at hun ikke er 100 % tilstede og har total oversikt over alle oppgaver som ligger til henne område. ○ I tillegg innehar saksbehandler utdanning innen velferdsteknologi. Denne kunnskapen benytter kommunen seg av, bl a ved at denne personen er stedlig prosjektleder for velferdsteknologiprojektet som vi har i samarbeid med Vefsn, Hattfjelldal og Hemnes. • For 2020 er økt stilling helsesykepleier til 110 % <ul style="list-style-type: none"> ○ Skolehelsetjenesten er et satsningsområde, sammen med jordmortjenesten. Etter prosjekt over 2 år er det funnet plass til å øke helsesykepleier med 10 % - til 110 % totalt. • For 2020 er økt stilling innen psykisk helse/rus med 10 % <ul style="list-style-type: none"> ○ Etter flere år med prosjekter innen tjenesten, ble det krav om fast stilling til en ansatt. Gjennom reduksjon i stilling hos en ansatt og med økning på 10 % i budsjett har ansatt fått fast stilling fra 1.1.2020. • For 2020 er økt stilling innen Miljøterapijenesten <ul style="list-style-type: none"> ○ Økende behov i denne tjenesten har medført økning i stillinger gjennom 2019 og planlagt videre økt med 50 % fra 2020. I langtidsplan vil det være hensiktsmessig å se på bygningsmasse for bedre utnytte ressursene i denne tjenesten.
<ul style="list-style-type: none"> • Dagaktivitetssenter: Dette er et krav fra Husbanken til nytt Helsetun og vi må opprette årsverk til dette. Ettersom helsetunet ikke vil være i drift før 2021, velger jeg å utsette opprettelsen av stillinger der til vi har planen klare for hva vi tenker. • Vaktmestertjeneste i hjemmetjenesten er fortsatt like aktuelt, men dette har jeg ikke funnet midler til.

- Robotifisering av renhold: Dette vil være en del av prosjekt «Indre liv» i Nytt Helsetun. Kan bli en del av prosjekt omorganisering?
- Helsepsykepleierutdanning: Må ses på fra neste høst; mulig å søke midler gjennom RKK? Så langt har ingen stedlige sykepleiere meldt interesse for å ta utdanningen
- Opprettholde 20 % stilling i Møteplassen, vedtatt nedlagt i budsjett for 2018: Psykisk helse/rus har pågående prosjekt som opprettholder dette tilbudet. Uklart hva som skjer fra 2020, men ikke lagt inn ressurser for dette.
- Fysioterapeut: Fortsatt ikke funnet midler til denne stillingen; dette til tross for de negative konsekvensene vi ser av å ikke ha denne på plass: Økende muskel- og skjelettplager, manglende tilbud innen Folkehelse.

Tiltak vurdert i prosessen, men ikke funnet økonomi til tiltaket (eller andre årsaker)

- Vaktmestertjeneste 20 % til bruk i hjemmetjenesten – vedlikehold og montering av brukerstyr
- 40 % årsverk for dagaktivitetssenter – dette må vi ha på plass – får tilskudd til lokaliteter i nytt helsetun
- Robotifisering av renhold
- Helsepsykepleierutdanning
- Opprettholde 20 % stilling i Møteplassen
- Fysioterapeut 100 % - behov bli a i folkehelsearbeidet

Største utfordring 2020 i forhold til tidligere år

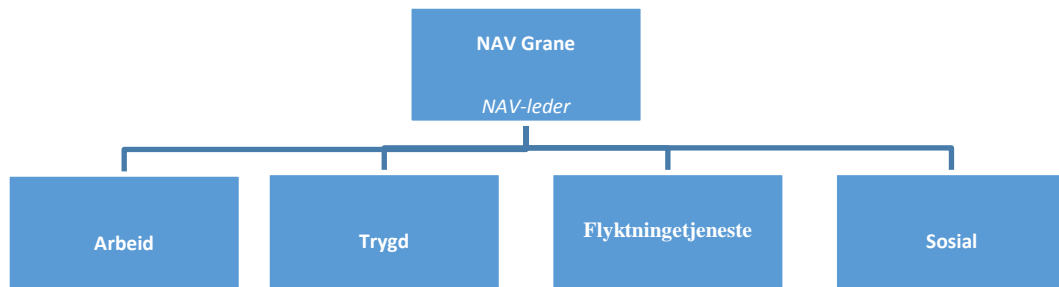
Av utfordringer i budsjettforslaget som er utarbeidet, så har vi vært inne på utfordringene rundt flytting fra gammelt til nytt Helsetun. Jeg har ikke klart for meg om disse utgiftene vil bli en del av Helsetunprosjektet eller om vi skal finne plass innenfor eget budsjett. Jeg velger å se an prosessen og så må vi ha tett samarbeid for å finne de beste løsningene.

Velferdsteknologi: Her snakker vi både om investeringer og driftsbudsjett. Vi får installert og tilrettelagt for bruk av teknologiske løsninger i nytt helsetun. Dette er en del av prosjektutgiftene. I tillegg kommer driftskostnader som lisenser og support.

Vi trenger elektroniske dørlåser i hjemmetjenesten – dette vil spare ressurser i form av mindre «att-og-fram-kjøring» på leting etter nøkler.

Vi vil prøve ut medisinroboter i samhandling med våre nabokommuner.
Digitale trygghetsalarmer.

6.8 Ansvar 6. NAV

6.8.1 Økonomisk ramme (ansvar 6000-6399)

Art	Tekst	Budsjett 2019	Budsjett 2020	% endring
10	Lønn	995 827	1 007 601	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	18 500	34 500	
14	Overføringsutgifter	950 000	980 000	
15	Finansutgifter	25 000	88 000	
16	Salgsinntekter			
18	Overføringsinntekter			
19	Finansinntekt og finanstransaksjon	-15 000	-50 000	
	Total	1 974 327	2 060 101	4

Flyktningebudsjettet (ansvar 6400) er innarbeidet i NAVs totale økonomiske ramme. Budsjettet gjengis i egen tabell under pkt. 6.8.7.

6.8.2 Budsjett 2020 NAV

Endring fra 2019 til 2020

I 2020 vil det fortsatt være fokus på at flest mulig av våre brukere skal kunne samarbeide digitalt med NAV. Fokus på digital utsending av brev til brukerne der det er en mulighet.

NAV har fokus på prioriterte grupper, arbeid først om det er mulig.

NAV har ansvar for oppfølging av brukere i boliger for vanskeligstilte, generelt ansvar for oppfølging av boligene.

Viktig å ha beboere i alle leilighetene.

Største utfordring 2020 i forhold til tidligere år

Fortsatt holde budsjett for sosiale tjenester lavt. Gi tett og individuell oppfølging til brukerne.

Sikre at brukerne får de tjenester de har krav på.

God språkopplæring til innvandrere, grunnskole der det vurderes som nødvendig.

Sikre god integrering av flyktninger.

Det å jobbe med brukere på en god måte, tett og god oppfølging av ungdommer under 30 år og flyktinger.
 Fortsatt god oppgaveløsning utfra de ressurser som kontoret i dag har.

6.8.3 Budsjett flyktingetjeneste

Økonomisk ramme (Prosjekt 6400)

Art	Tekst	Budsjett 2019	Budsjett 2020
10	Lønn	4 464 075	1 360 833
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	980 600	654 000
13	Kjøp av tjenester	25 000	0
14	Overføringsutgifter	567 000	450 000
15	Finansutgifter	553 801	0
16	Salgsinntekter	-200 000	0
17	Refusjoner	-2 176	0
18	Overføringsinntekter	-6 388 300	-2 200 000
19	Finansinntekter	0	264 833
	Total	0	0

Budsjett for flyktingetjenesten er utarbeidet ut fra prognoser IMDI 2020. Flyktingebudsjettet blir holdt utenfor ordinær drift. Inntekter/utgifter blir reguert via eget flyktingefond. Totalt sett går budsjett i balanse, og blir ikke belastet ordinært driftsbudsjett.

Overføringsinntektene fra IMDI betydelig redusert i 2020. Opphør av integreringstilskudd etter 5 år.

7 Investeringer

Investeringsbudsjettet for 2020 og investeringsplan videre i økonomiplanperioden blir vedtatt i kommunestyremøte i desember.

7.1 Investering 2020- 2023

Område	Tidligere bevilget	Finansieringsbehov				
		År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	Sum
VAR						
Majavatn vannverk		300 000				300 000
Renseanlegg/avløp Svenningdal			500 000	5 000 000		5 500 000
Nytt serviceablegg ved ny E6				5 000 000		5 000 000
Hovedvannledning					2 000 000	2 000 000
mva		75 000				75 000
		375 000	500 000	10 000 000	2 000 000	12 875 000
Øvrige						
Helsetun Stormoen	53 000 000	73 526 940				73 526 940
Helsetun velferdsteknologi			2 000 000			2 000 000
Brannstasjon					15 000 000	15 000 000
Uteområde GBU		150 000				150 000
IKT skolen (KS 12/15)		280 000	180 000			460 000
Veier og bruer					2 000 000	2 000 000
Barnehage				300 000		300 000
Tjenestebil		200 000	250 000			450 000
GBU svømmebasseng			2 000 000			2 000 000
Grane kirke					10 000 000	10 000 000
Traktor					1 000 000	1 000 000
Kantklipper				500 000		500 000
Utleieboliger oppgradering bygn			600 000			600 000
Vaktrom				2 000 000		2 000 000
Adm.bygg garasje/carport				200 000		200 000
GBU/Stormoen skole-skur						
søppeldunker				200 000		200 000
Grunnerverv				200 000		200 000
Merverdiavgift 25%	13 250 000	18 489 235				18 489 235
Sum øvrige	66 250 000	92 646 175	5 030 000	3 400 000	28 000 000	129 076 175
Sum samlet	66 250 000	93 021 175	5 530 000	13 400 000	30 000 000	141 951 175
Mva kompensasjon	13 250 000	18 564 235				
Bruk av fond	8 000 000	74 940				
Investeringstilskudd		58 452 000				
Låneopptak	45 000 000	15 930 000				
Sum Finansiering	66 250 000	93 021 175				

7.2 Investeringsplan 2020-2023

Tiltak	Beløp eks. moms	År	Avdeling Ansvar	Kommentar
Grane Barne- og ungdomsskole Stormoen skole Uteområde	150 000	2020	Teknisk / Kultur Skole	Fullføring av prosjekt uteområde Utekjøkken
Helsetun Stormoen	15.0 mill.	2020	Teknisk / Næring Sykehjem	Fullføeing av prosjektet
IKT	280 000	2020	Oppvekst / Kultur Skole	Ladeskap Elev og lærerPC Skrivere Jfr. KS-sak nr. 12/15
Majavatn Vannverk Pumpehus	300 000	2020	Teknisk /Næring Vann	Det er behov for å etablere nytt vannverk på Majavatn. Grunnboring er gjennomført
Tjenestebil	200 000	2020	Teknisk/næring Biler og utstyr	Det er behov for en ny brukt arbeidsbil
Totalt 2020	15 930 000			
Grane barne-og ungdomsskole Svømmebasseng	2.0 mill.	2021	Teknisk / Næring Skole	Betong smuldrer opp og det er lekkasje av klor. Det er derfor behov for oppgradering av svømmebassenget med nye fliser.
Helsetun Stormoen Velferdsteknologi	2.0 mill.	2021	Teknisk / Næring Sykehjem	Velferdsteknologi
IKT	180 000	2021	Oppvekst / kultur Skole	Ladeskap Elev og lærerPC Skrivere Jfr. KS-sak nr. 12/15
Utleieboliger og annen bygningsmasse Oppgradering utv.	600 000	2021	Teknisk / Næring Utleieboliger mm.	Det er et løpende behov for oppgradering av utleieboliger og annen bygningsmasse. Dette gjelder både tak, takrenner, vinduer og maling / beising.

				Det er et stort etterslep på dette driftsområdet.
Forprosjekt nytt renseanlegg og avløpsnett Svenningdal	300 000	2021	Teknisk/Næring avløp	Det er behov for å ruste opp avløpsnettet i boligfeltet i Svenningdal med nytt renseanlegg. Eksisterende er gammelt og har for liten kapasitet.
Tjenestebil	250 000	2021	Teknisk / Næring Biler og utstyr	Det er behov for en ny brukt arbeidsbil
Totalt 2021	5 530 000			
Adm.bygg Garsje / carport	200 000	2022	Teknisk / Næring Adm.bygg	Det er behov for en garasje eller en carport til parkering av kommunale tjenestebiler ved kommunehuset.
Barnehage	300 000	2022	Teknisk / Næring Førskole	Det er behov for å utvide gangen mellom avd. 3 og 4 pga. plassmangel. Dette kan gjøres ved å rive ut eksisterende toalett som ikke er i bruk.
Grane Barne- og ungdomsskole og Stormoen skole	200 000	2022	Teknisk / Næring Skole	Det er behov for egne frittstående bygg / skur for søppeldunker ved begge skolene.
Grunnerverv	200 000	2022	Sentraladm.	Grunnerverv av areal til serviceformål ved ny innfartsvei til Trofors i forbindelse med bygging av ny E6.
Hovedprosjekt nytt renseanlegg og avløpsnett Svenningdal	5.0 mill	2022	Teknisk / Næring Avløp	Nytt renseanlegg og avløpsnett Svenningdal
Kantklipper	500 000	2022	Teknisk / Næring Biler og utstyr	Det er behov for en ny kantklipper til vegvedlikehold
Vaktrom	2.0 mill.	2022	Teknisk / Næring Utleieboliger	Tilbygg til Konvallv. 2. Døgnbemannet bolig / avlastningsbolig
Vann og avløp til nytt serviceanlegg ved ny E6	5.0 mill.	2022	Teknisk / Næring Vann og avløp	I forbindelse med etablering av nytt område for service og veikro vil det bli behov for fremføring av vann og avløp.

Totalt 2022	13 400 000			
Brannstasjon	15,0 mill	2023	Teknisk/Næring Brannvern	Det er behov for å bygge ny brannstasjon. Evt. renovere den gamle
Grane Kirke	10.0 mill.	2023	Grane Sokn	Hovedprosjekt utbedring av Grane kirke
Hovedvannledning	2.0 mill.	2023	Teknisk / Næring Vann og avløp	Movegen, Almvassevegen og Bakkeveien. Skifte ut gamle jernrør og asbestledninger.
Traktor	1,0 mill	2023	Teknisk / Næring Biler og utstyr	Traktoren ble innkjøpt ny i 2014. I 2023 er traktoren 9 år og brukt i ca 8 000 timer-
Veier og bruer Oppgradering	2.0 mill.	2023	Teknisk / næring Veier	Det er et løpende behov for oppgradering av veier. Gjelder massutskifting, grusing og skifte av stikkrenner. Det er også et stort behov for opprusting av bruer. Jfr. rapport fra Safe Control AS.
Totalt 2023	30.0 mill			

Planen er lagt inn skjematisk i pkt. 7.1

7.3 Økonomisk oversikt investering

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Investering i varige driftsmidler	11 387	73 701	93 021
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskap	565	509	550
Utlån egne midler	2 679	0	0
Avdrag på lån	469	531	0
Sum investeringsutgifter	15 099	74 742	95 571
Kompensasjon for merverdiavgift	2 202	0	18 564
Tilskudd fra andre	1 700	0	58 452
Salg av varige driftsmidler	431	18	0
Salg av finansielle anleggsmidler	5	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	1 284	1 054	0
Bruk av lån	8 750	62 201	15 930
Sum innvesteringsinntekter	14 371	63 273	92 946
Videreutlån	0	0	-554
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	731
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	555
Netto utgifter videreutlån	0	0	-378
Overføring fra drift	240	0	0
Netto avs.til eller bruk av bundne inv.fond	40	0	176
Netto avs.eller bruk av ubundet inv.fond	0	10 500	71
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetn.	280	10 500	247
Fremført til inndekn.i senere år(udekket beløp)	0	0	0

Alle tall i 1000 kr

7.4 Budsjettskjema 2A investering

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Investeringer i anleggsmidler	11 387	57 000	93 021
Utlån og forskutteringer	2 679	-554	-554
Kjøp av aksjer og andeler	565	594	550
Avdrag på lån	469	531	731
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsetninger	1 170	554	554
Årets finansieringsbehov	16 269	58 125	94 302
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	8 750	48 000	15 930
Inntekter fra salg av anleggsmidler	436	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	58 452

Kompensasjon for mva	2 202	0	18 564
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	2 984	501	565
Andre inntekter	0	0	0
Sum ekstern finansiering	14 371	48 501	93 502
Overført fra driftsbudsjettet	240	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av avsetninger	1 658	9 625	801
Sum finansiering	16 269	58 125	94 302
Udekket/udisponert	0	0	0

Alle tall i 1000 kr

7.5 Låneopptak

Det er i budsjett 2020 vedtatt låneopptak på kr 15.930.000.
Lånet tas opp med en nedbetalingstid på 40 år.

8 Vedlegg

8.1 Betalingsregulativ

Ansvar	Egenandeler	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
5 PLO	Inntekt inntil 2 G	210,00	pr måned	216,00	6,00	3 %
	Inntekt 2G – 3G	1 005,00	pr måned	1 035,00	30,00	3 %
	Inntekt 3G – 4G	1 619,00	pr måned	1 668,00	49,00	3 %
	Inntekt 4G – 5G	2 370,00	pr måned	2 441,00	71,00	3 %
	Inntekt 5G +	3 164,00	pr måned	3 259,00	95,00	3 %
	Hjemmehjelp	299,00	pr time	308,00	9,00	3 %
Ansvar	Salg	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
5 PLO	Middag hel porsjon	74,00		76,00	2,00	3 %
	Middag liten porsjon	64,00		66,00	2,00	3 %
	Kveldsmat/frokost	32,00	pr måltid	33,00	1,00	3 %
	Middag pårørende	74,00		80,00	6,00	8 %
	Utbringning av middag	16,50	pr måltid	17,00	1,00	6 %
Ansvar	Leieinntekter	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
PLO	Egenandel trygghetsalarmer 2016- analog	274,00	pr måned	282,00	8,00	3 %
	Egenandel trygghetsalarmer 2016- GSM	302,00	pr måned	312,00	10,00	3 %
Ansvar	Brukerbetaling sjukeheim	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
5 PLO	Døgnopphold	165,00	pr døgn	170,00	5,00	3 %
	Dag/natt opphold	85,00	pr døgn	90,00	5,00	3 %
	Langtidsplass- 75 % trygd					
	Langtidsplass- 85 % kapitalinntekt					
	Avlastningsplass	Gratis			Gratis	

Ansvar	Fakturering	Sats 2019	Periode	Forslag 2020		
1						
Sentraladm	Gebyr papirfaktura	50,00	Pr stk	50,00	0	0 %
Ansvar	Brukerbetaling barnehage	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
2	Barnehage – hel plass (Satsen vedtatt sentralt)	2 980,00	pr måned	3 135,00	155,00	5 %
OK	Deltidstilbud pr. dag	682,00	pr måned	715,00	33,00	5 %
	Halv plass	1 705,00	pr måned	1 787,00	82,00	5 %
	4 dager/uka	2 728,00	pr måned	2 860,00	132,00	5 %
	3 dager/uka	2 046,00	pr måned	2 145,00	99,00	5 %
	2 dager/uka	1 364,00	pr måned	1 430,00	66,00	5 %
	1 dag/uka	682,00	pr måned	715,00	33,00	5 %
	Ekstra dager barnehage	265,00	pr dag	277,00	12,00	5 %
	Utvidet åpningstid/ekstra timer/barnehage	60,00	pr time	63,00	3,00	5 %
	Mat- hel plass	260,00	pr måned	270,00	10,00	4 %
	Mat- halv plass	130,00	pr måned	137,00	7,00	5 %
	Mat- 3 dager/uka	156,00	pr måned	165,00	9,00	6 %
	Mat- 2 dager/uka	104,00	pr måned	110,00	6,00	6 %
	Mat- 1 dag/uka	52,00	pr måned	55,00	3,00	6 %
	Mat- Ekstradager	26,00	pr dag	28,00	2,00	8 %
	Kosepenger	76,00	pr dag	80,00	4,00	5 %
	Frokost på skolen, ekskl. Mva	16,50	pr dag	18,00	1,50	9 %
	Frokost på skolen, ekskl mva . Ansatte	17,40	pr dag	30,00	12,60	72 %
	SFO-24,5 t/u, morgener/etterm./skolefridager	23,00	pr time	25,00	2,00	9 %
	SFO-18,5 t/u, etterm./skolefridager	23,00	pr time	25,00	2,00	9 %
	SFO-9 t/u, ettermiddager på skolefridager	23,00	pr time	25,00	2,00	9 %
	SFO- 9,5 t/u, skolefridag	23,00	pr time	25,00	2,00	9 %
	Ferietilbud SFO	23,00	pr time	25,00	2,00	9 %
Ansvar	Brukerbetaling	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
2 OK	Enetimer – barn og unge 22 ½ min./uke.	2 052,00	pr måned	2 120,00	68,00	3 %

	Enetimer voksne, 22 ½ min./uke.	2 380,00	pr måned	2 450,00	70,00	3 %
	Gruppeundervisning (3-6 elever) – 45 – 90 min/uke.	1 639,00	pr måned	1 680,00	41,00	3 %
	Gruppeundervisning (over 6 elever) – 90 min/uke.	855,00	pr måned	880,00	25,00	3 %
	Gruppeundervisning (over 6 elever) – 30 – 45 min/uke.	426,00	pr måned	440,00	14,00	3 %
	Timer på voksenopplæring		pr måned	600,00		
	Salg av tjenester friv. lag / organisasjoner.	75 % av kostnad		75 % av kostnad		
	Salg av tjenester til grunnskole / barnehage.	100% av kostnad		100% av kostnad		
	Særskilte prosjekt.	lhht. reel kostnad		lhht reel kostnad		
Ansvar	Billettinntekt og utleie	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
2 OK	Fritidsbading – voksne.	0,00		0,00	0,00	0 %
	Fritidsbading – barn.	0,00		0,00	0,00	0 %
Ansvar	Fellingsavgift fastsatt av Miljødirektoratet	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
4	Voksen elg	537,00	pr skutt dyr	562,00	25,00	5 %
Teknisk	Elgkalv	316,00	pr skutt dyr	331,00	15,00	5 %
	Voksen hjort	411,00	pr skutt dyr	430,00	19,00	5 %
	Hjortekalv	249,00	pr skutt dyr	261,00	12,00	5 %
	Saksbehandlingsgebyr- Fastsatt i forskrift av Landbruks- og matdepartementet	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
	Jordloven- Deling	2 000		2 000	0	0 %
	Konsesjonsloven – Søknad om konsesjon	5 000		5 000	0	0 %
	Snøscooter	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
	Kjøretillatelse dagkort Grane kommune	150,00		150,00	0,00	0 %
	Kjøretillatelse årskort Grane kommune	900,00		900,00	0,00	0 %
	Kjøretillatelse ukeskort Grane kommune	400,00		400,00	0,00	0 %
	Kjøretillatelse tre-dagerskort Grane kommune	250,00		250,00	0,00	0 %
	Gebyr for manglende kjøretillatelse (ulovlig kjøring)	5 000,00		5 000,00	0,00	
	Renovasjon eks. mva	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
	80 L	2 040,00		2 100,18	60,18	3 %

4 Teknisk	140 L	2 040,00		2 100,18	60,18	3 %	
	240 L	2 040,00		2 100,18	60,18	3 %	
	360L	2 040,00		2 100,18	60,18	3 %	
	660 L	9 340,00		9 615,53	275,53	3 %	
	Volumavhengig gebyr eks. mva						
	80 L	369,00		379,86	10,86	3 %	
	140 L	646,00		665,06	19,06	3 %	
	240 L	1 107,00		1 139,96	32,96	3 %	
	360L	2 546,00		2 621,10	75,10	3 %	
	Fritidsrenovasjon						
	Hytte alt 1-Benyttet oppsamlingspunkt	950,40		978,00	27,60	3 %	
	Hytte alt 2- Egen dunk	1450,00		1 492,78	42,78	3 %	
	Hytte alt 3- Campingvogn/ bobil på fast plass	475,00		489,00	14,00	3 %	
	Fritidseiendom nr 2	475,00		489,00	14,00	3 %	
	Fri levering						
	Husholdninger alle dunkestørrelser	320,00		329,44	9,44	3 %	
	Hytte alt 1	180,00		185,31	5,31	3 %	
Hytte alt 2	180,00		185,31	5,31	3 %		
Hytte alt 3	95,00		97,80	2,80	3 %		
Fritidseiendom nr. 2	95,00		97,80	2,80	3 %		
Kommunalt tillegg eks. mva	125,00	pr. år	135,00	5,00	4 %		
Hovedpostene for byggesaksgebyrer		Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %	
4 Teknisk	Byggetillatelse næringsbygg (200 m ²)	14 340,00		14 770,00	430,00	3 %	
	Byggetillatelse bolighus i 2 et. (120 m ²)	8 498,00		8 753,00	255,00	3 %	
	Byggetillatelse mindre bygg/hytter (60 m ²)	5 364,00		5 525,00	161,00	3 %	
	Endring av byggesak	1 278,00		1 316,00	38,00	3 %	
	Godkjenning av foretak	2 447,00		2 520,00	73,00	3 %	
	Meldingssaker	1 569,00		1 616,00	47,00	3 %	
Hovedpostene for oppmålingssaker		Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %	

4 Teknisk	Oppretting av grunneiendom 0-500 m ²	7 418,00		7 641,00	223,00	3 %
	Oppretting av større grunneiendom	14 836,00		15 281,00	445,00	3 %
	Punktfeste, oppmåling	7 418,00		7 641,00	223,00	3 %
	Grensejustering, festegrund, jordsameie	2 472,00		2 546,00	74,00	3 %
	Arealoverføring, kr 1 000 pr. daa over 0,5 daa	9 890,00		10 187,00	297,00	3 %
	Betjening av henvendelser, feltarbeid pr. time	1 236,00		1 273,00	37,00	3 %
	Timepris kontorarbeid	917,00		945,00	28,00	3 %
	Tinglysingsgebyr, tillegg til Statens kartverk	122,00		126,00	4,00	3 %
	Saksbehandlingsgebyr delingssak	2 121,00		2 185,00	64,00	3 %
Hovedpostene for vann- og avløpsgebyrer		Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
4 Teknisk	Tilknytting av vann	5 646,00		5 928,00	282,00	5 %
	Tilknytting av avløp	5 595,00		5 875,00	280,00	5 %
	Årsavgift vann (bolig)	4 411,00		4 632,00	221,00	5 %
	Årsavgift vann (hytte)	2 205,00		2 315,00	110,00	5 %
	Årsavgift avløp (hytte)	2 686,00		2 820,00	134,00	5 %
	Årsavgift vann målt forbruk pr. m ³	16,00		16,80	0,80	5 %
	Fastpris pr. år/vannmåler pr. boenhet	2 908,00		3 053,00	145,00	5 %
	Årsavgift avløp inkl. slambehandling	5 826,00		6 117,00	291,00	5 %
	Årsavgift avløp målt forbruk pr. m ³	31,00		32,55	1,55	5 %
	Slamtømming inntil 4 m ³	2 037,00		2 098,00	61,00	3 %
	Slamtømming, tillegg pr m ³ over 4 m ³	341,00		351,00	10,00	3 %
	Utslippssak, sandfilter	2 051,00		2 113,00	62,00	3 %
	Utslippstillatelse for oljeholdig avløpsvann	2 147,00		2 211,00	64,00	3 %
Feiing og brannvern		Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
	Feie- og tilsynsavgift pr. pipeløp helårsbolig eks. mva	534,00		548,80	14,80	3 %
	Feie- og tilsynsavgift pr. pipeløp fritidsbolig eks. mva	534,00		548,80	14,80	3 %
	Brannutrykning ved unødig alarm eks. mva	5 464,00		5 628,00	164,00	3 %
Salg av info til Norsk Eiendomsinformasjon AS(Ambita-Infoland)		Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %

	Landbrukseiendom/ Gårdskart	225,00		232,00	7,00	3 %
	Matrikelbrev	227,00		234,00	7,00	3 %
	Målebrev	118,00		122,00	4,00	3 %
	Godkjente bygningstegninger	329,00		339,00	10,00	3 %
	Ferdigattest/midlertidig brukstillatelse	118,00		122,00	4,00	3 %
	Vei, vannforsyning og avløpsforhold	113,00		116,00	3,00	3 %
	Kommunale avgifter og eiendomsskatt	118,00		122,00	4,00	3 %
	Restanser og legalpant	118,00		122,00	4,00	3 %
	Gjeldende planstatus med bestemmelser	173,00		178,00	5,00	3 %
	Hovedpostene for plan- og disp.behandling	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
4	Behandling av planprogram	3 182,00		3 277,00	95,00	3 %
Teknisk	Behandling av konsekvensutredning	3 182,00		3 277,00	95,00	3 %
	Disp. reg.planer som ikke krever høring	2 121,00		2 185,00	64,00	3 %
	Disp. reg.planer som krever høring	3 182,00		3 277,00	95,00	3 %
	Disp. fra k.planens arealdel LNF m/forbud	5 304,00		5 463,00	159,00	3 %
	Disp. fra k.planens arealdel øvrige områder	3 182,00		3 277,00	95,00	3 %
	Mindre vesentlig reguleringsendring	5 304,00		5 463,00	159,00	3 %
	Reg.pl.beh. – enkel plan i utbyggingsomr.	8 487,00		8 742,00	255,00	3 %
	Reg.pl.beh. – i LNF m/forbud og ressurskr.	26 522,00		27 318,00	796,00	3 %
Ansvar	Leieinntekter	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
4	1/3 av hallen	329,00	pr. time	339,00	10,00	3 %
Teknisk	2/3 av hallen	396,00	pr time	408,00	12,00	3 %
	Hele hallen	463,00	pr time	477,00	14,00	3 %
	Halve hallen	1 983,00	pr dag	2 042,00	59,00	3 %
	Garderober m/toalett	396,00	pr dag	408,00	12,00	3 %
	1/3 av hallen- private arrangement	396,00	pr time	408,00	12,00	3 %
	2/3 av hallen- private arrangement	463,00	pr time	477,00	14,00	3 %
	Hele hallen- private arrangement	515,00	pr time	530,00	15,00	3 %
	Halve hallen- private arrangement	3 966,00	pr dag	4 085,00	119,00	3 %

	Garderobes m/toalett- private arrangement	530,00	pr dag	546,00	16,00	3 %
	Auditoriet	661,00	pr gang	681,00	20,00	3 %
	Skolekjøkken/ kantine	530,00	pr gang	546,00	16,00	3 %
	Innebygdsboende, 10 prosent av brutto inntekt	3 851,00		3 967,00	116,00	3 %
	Utenbygdsboende, 10 prosent av brutto inntekt	6 611,00		6 809,00	198,00	3 %
	Kommunestyresalen	397,00	pr gang	409,00	12,00	3 %
	Formannskapssalen	397,00	pr gang	409,00	12,00	3 %
	Møterom kantine	397,00	pr gang	409,00	12,00	3 %
Ansvar	Skuddpremie	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
4	Skuddpremie kråke	50,00	pr skutt dyr	50,00		0 %
Teknisk	Skuddpremie ravn	50,00	pr skutt dyr	50,00		0 %
	Skuddpremie mink	100,00	pr skutt dyr	100,00		0 %
	Skuddpremie mår	200,00	pr skutt dyr	200,00		0 %
	Skuddpremie rødvrev	300,00	pr skutt dyr	300,00		0 %
	Skuddpremie gaupe	2 500,00	pr skutt dyr	2 500,00		0 %
Ansvar	NAV	Sats 2019	Periode	Forslag 2020	Endring	Endring %
6	Enslige	5 700,00	per måned	Blir ferdigstilt når sentrale satser foreligger.		
NAV	Ektepar/samboere	9 500,00	per måned			
	Person i bofellesskap	4 750,00	per måned			
	Barn 0-5 år	2 200,00	per måned			
	Barn 6-10 år	2 900,00	per måned			
	Barn 11-17 år	3 700,00	per måned			
	Lav sats for livsopphold i Grane kommune: 50 % av statlige veiledende satser.					

